

HÍRADÓ

XVIII. ÉVFOLYAM, 42. SZÁM

ÁRA 1,50 FORINT

1974. OKTÓBER 19.

Az enyhülés a nemzetközi élet alapvető irányzatává vált

PUJA FRIGYES KÜLÜGYMINISZTER FELSZÓLALÁSA AZ ENSZ-KÖZGYŰLÉSEN

Az ENSZ közgyűlése folytatta munkáját, az általános politikai vita során eddig több mint száz ország képviselője kért szót. Felszóltatott Raúl Roa kubai külügyminiszter, aki kiállt azért, hogy a feszültség csökkentésének folyamata öltön általános jellegű, s terjedjen ki a világ valamennyi térségére. Elmondta nagy érdeklődéssel fogadott felszólalását Puja Frigyes, a Magyar Népköztársaság külügyminisztere is.

Puja Frigyes külügyminiszter beszédében egyebek között a következőket mondotta:

— Kormányom értékelése szerint a nemzetközi légkör lényegesen javult és az enyhülés a nemzetközi élet fő irányzatává vált. Nem lehet ugyanakkor szem elől téveszteni, hogy kísérletek történni e kedvező fejlődés lefékezésére, megállítására is.

A közgyűlés eddigi vitája is bizonyította, hogy milyen nagy szerepet játszik az enyhülésben a szocialista és a fejlett tőkésországok kétoldalú kapcsolatainak, különösen a Szovjetunió és az Egyesült Államok kapcsolatainak javulása. A Szovjetunió és az Egyesült Államok vezetőinek találkozási nemcsak a két ország kapcsolatai szempontjából voltak jelentősek, hanem azért is, mert nagy fontosságú nemzetközi problémák megoldásában segítettek elő.

Megelégedéssel nyugtázzuk, hogy Gerald Ford, az Egyesült Államok új elnöke is állást foglalt a békés egymás mellett élés politikája mellett. Reméljük, hogy a szocialista és a tőkésországok együttműködése az enyhülés, a nemzetközi problémák megoldása érdekében folytatódni fog.

Hazám népe megkülönböztetett érdeklődéssel figyeli mindazt, ami az európai béke és biztonság megszilárdításával függ össze, hiszen az európai helyzet alakulása alapvető jelentőségű az egész világ békéjére nézve.

Az európai helyzet javulását jelentősen előmozdította az, hogy a tőkésvilág országai elismerték a második világháború után kialakult helyzetet, nemzetközi jogi tekintetben a Német Demokratikus Köztársaságot, és az, hogy sikerült normalizálni az európai szocialista országok és a Német Szövetségi Köztársaság viszonyát.

Az európai biztonsági és együttműködési értekezlet létrejöttét és várható eredményeit jelentős hozzájárulásként értékelhetjük a nemzetközi biztonság megszilárdulásához, ami az ENSZ alapokmánya szerint szervezetünk legfőbb feladata.

Az értekezletnek azonban komoly nehézségekkel kellett és kell megbirkóznia. Egyes küldöttségek a biztonság és az együttműködés alapvető

problémáiról másodlagos kérdésekre akarják terelni a figyelmet. Megítélésünk szerint a biztonsági értekezleten nincs egyetlen olyan probléma sem, amelyre ne lehetne valamennyi fél számára elfogadható megoldást találni. Eppen ezért reméljük, hogy az értekezlet második szakasza most már rövidesen befejezi munkáját és megkezdődhet a harmadik szakasz a legmagasabb szinten.

Az európai helyzet kedvező fejlődését beárnyékolják a Ciprus körüli események. A NATO szélsőséges körrei régóta töreksenek arra, hogy Ciprust valamilyen formában befolyásuk alá vonják és ott katonai támaszpontokat létesítsenek.

A Magyar Népköztársaság kormánya teljesen egyetért a Szovjetunió kormányának javaslatával, miszerint az Egyesült Nemzetek Szervezetének keretében hívjanak össze nemzetközi konferenciát Ciprus független létének biztosítását szolgáló döntések kidolgozása céljából.

Európában kedvező fordulatok is történtek. A portugál kormány szakít a szégyenletes múlttal, és részt kér a nemzetközi együttműködésből. Görögországban megbukott a ciprusi puccsot megszervező katonai junta.

A világ más térségeinek helyzetét áttekintve a magyar külügyminiszter emlékeztetett arra, hogy másfél évvel a Vientnámról szóló megállapodás aláírása után, a saigoni hadsereg még mindig támadó hadműveleteket folytat. A magyar kormány határozottan követeli a párizsi egyezmény minden pontjának végrehajtását. Ugyanakkor — mondta Puja Frigyes — biztosítani kell, hogy az azonos elbírálás alapján, a DIFK állandó megfigyelői státust kapjon az ENSZ mellett.

A Közel-Keleten az átfogó rendezésnek még csak az első lépései történtek meg. Vannak törekvések, amelyek célja a jelenlegi helyzet befagyasztása. Jogs a gyanú — mondta a magyar külügyminiszter —, hogy egyesek a genfi békeértekezlet megtorpedozására törekcsenek. Erre mutat Izrael miniszterelnökének nemrég tett nyilatkozata. Sajnos, egyáltalán nincs kizárva a háború új fellángolása a Közel-Keleten. Puja Frigyes a magyar kormány nevében javasolta a palesztin probléma megvitatását, önálló napirendi pontként. Az igazságos rendezést akadályozza a nemzetközi reakciónak az a törekvése is, amely éket akar verni az arab országok és őszinte barátai, a szocialista országok közé — mondta Puja Frigyes, és hozzátette: — A közel-keleti válságot azonban nem lehet megoldani a szocialista országok közreműködése nélkül.

Ezután szólt arról, hogy a politikai enyhülés csak úgy lehet tartós, ha katonai enyhüléssel párosul. Pontos lépés volt ezen a területen a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti megállapodás. Fontos volna a közép-európai haderők és fegyverzetek csökkentése is, az egyezmény létrejöttét azonban kétségtelenül, hogy egyes NATO-körök egyoldalú előnyököt próbálnak szerezni.

Ezután Puja Frigyes ezeket mondta: — Felszólalásomban a nemzetközi enyhülés térhódítását fenyegető veszélyekről is kellett szólnom. Meggyőző-

désünk azonban, hogy az enyhülés folyamatát huzamosan feltartóztatni ma már nem lehetséges. A béke, a biztonság, a népek szorosabb együttműködése mellett, hatalmas erők sorakoznak fel, a szocialista közösség, a nemzeti felszabadító mozgalmak, a haladás útján járó fejlődő országok, az el nem kötelezett országok, a fejlett tőkésországok békeszerető dolgozói.

A fejlett tőkésországok azon vezetőinek politikája, akik figyelembe veszik a jelenlegi világ realitásait, ugyancsak igen fontos. Nincs kétségünk az iránt, hogy ezeknek a társadalmi tényezőknek az összefogása visszafordíthatatlanná teszi majd az enyhülés folyamatát. Ennek alapján semmi képp sem osztjuk azokat a véleményeket, miszerint az enyhülés átmeneti jelenség és

A gazdasági kapcsolatok jelentősége

— Kormányom nagy súlyt helyez — mondta külügyminiszterünk — a Magyar Népköztársaság és a más társadalmi rendszerű országok kétoldalú kapcsolatainak fejlesztésére. Különösen nagy fontosságot tulajdonítunk a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének, hiszen éppen a jó gazdasági együttműködés szolgálhat az egyéb jellegű kapcsolatok szilárd bázisául. Kormányom arra törekszik, hogy eltávolítsák az egyéb jellegű kapcsolatok szilárd bázisául. Kormányom arra törekszik, hogy eltávolítsák az egyéb jellegű kapcsolatok szilárd bázisául. Kormányom arra törekszik, hogy eltávolítsák az egyéb jellegű kapcsolatok szilárd bázisául.

A Magyar Népköztársaság képviselői széles körű tevékenységet fejtenek ki az európai biztonsági értekezleten, a

Nem csökkenhet az ENSZ szerepe

Puja Frigyes befejezésül ezt mondta: — Az utóbbi időszakban növekedett az Egyesült Nemzetek Szervezetének szerepe és jelentősége. Ennek egyik fontos oka abban rejlik, hogy szervezetünk eljutott fejlődésének arra a fokára, amikor már képes pozitív szerepet játszani a válságok fegyvető konfliktusok politikai rendezésének előmozdításában.

Kuba készül első ötéves tervére

Az ország jövőjéről „vitakozó” munkásparlamentek munkájában, több mint egymillió dolgozó vett részt. A szocialista Kubában első ízben került sor arra, hogy a munkások megvitadják az ország jövő évi és az 1976-ban induló első ötéves terv irányelveit.

A munkásparlamenteknek visszatérő témája volt, hogy a néphatalom az utóbbi években jelentős sikereket ért el, de egy gazdasági struktúrát egyik napról a másikra nem lehet megváltoztatni. Az átmeneti nehézségek részint abból adódtak, hogy a szigetország évtizedeken át, a közszükségleti cikkek importjára rendezkedett be. A gazdaság gyökeres átalakításának, a szükségletek kielégítését célzó új ipari bázisok létrehozásának eredményei azonban már érezhetőek. A cipőipar például húszmillió páros termeléssel országos rekordot állított fel, s a textil-, a bárműipar is új csúcsokkal büszkélkedhet.

Kedvező véleményeket hangzottak el arról, hogy a két évvel ezelőtt bevezetett munkanormák meghozták a kívánt eredményt. A vállalatok többségénél az egy munkásra jutó teljesítmény 15—25 szá-

zárultunk a végéhez. Az ilyesféle propaganda jól ismert negatív célokat szolgál.

A Kínai Népköztársaság képviselőjének felszólalása az általános vitában azt mutatja, hogy a kínai álláspontban semmi változás sincsen. A kínai képviselő ismét rágalmatokat szórt a Szovjetunióra, a haladásért, a szocializmusért küzdő erőkre, és egyetlen konstruktív javaslatot sem tett. Mindenki világosan látja ma már, hogy ez a magatartás a nemzetközi enyhülés elleneségeinek a malmára hajtja a vizet.

A Magyar Népköztársaság kormánya népének akaratát teljesíti, amikor a szocialista közösség többi országával együtt részt vállal a nemzetközi béke és biztonság megszilárdítását szolgáló erőfeszítésekből.

bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokon, a genfi leszerelési bizottságban és másol.

A Magyar Népköztársaság a vietnami konfliktusban közvetlenül érdekelt felek kérésének tett eleget, amikor vállalta a részvételt a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottságban. Az az őszinte szándék vezette, hogy a bizottság másik három tagjával szoros együttműködésben előegítse a párizsi egyezmény rendelkezéseinek megvalósítását és hozzájáruljon a béke létrehozásához Dél-Vietnamban. Szilárd elhatározása e célok szolgálata, és nem enged semmiféle olyan nyomásnak, amely ettől el akarja téríteni.

A Magyar Népköztársaság támogatja azokat a kezdeményezéseket, amelyek az ENSZ alapokmányában megfogalmazott céltűzések valóra váltása érdekében születnek, de elene van olyan javaslatoknak — például az alapokmány módosításának —, amelyek az ENSZ hatékonyságának csökkentését eredményeznék — mondta befejezésül Puja Frigyes.

zálékkal nőtt. Elérkezett az idő — hangsúlyozták —, hogy az ún. becsült normákról, átérjenek a műszaki normák alkalmazására.

A cél az, hogy a termelés növekedésének évi üteme ne legyen kevesebb hat százalékánál. A jelenlegi nagy beruházások igénylik, hogy a cementtermelést a jelenlegi kétmillió tonnáról, az ötéves terv végére ötmillióra emeljék. A terv szerint elérlik majd, hogy évente százezer család költözzék új otthonokba.

A szigetországban továbbra is hangsúlyt kap a cukortermelés. De ezen belül nagyobb gondot fordítanak a melléktermékek hasznosítására, elsősorban a cellulóz-, a papír-, a műselyem-, a bútortipar fejlesztésénél. Ugyanis minden tonna cukor előállításához tíz tonna nádat kell levágni. Vagyis a „hasznos” anyag csak 10—12 százalék.

Az ENSZ-közgyűlés plenáris ülésén jóváhagyták a KGST megfigyelői státusát

Az ENSZ-közgyűlés plenáris ülésén fontos döntést hozott, amely segíti a nemzetközi gazdasági kapcsolatok normalizálását. A tagországok egyhangúlag jóváhagyták a határozatot, amely „felkéri a főtájkárt, hogy a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsát megfigyelő minőségben hívja meg a közgyűlés időszakainak munkájában való részvétellel”.

A KGST megfigyelői státusáról szóló javaslatot a szocialista országok csoportja terjesztette elő: a Szovjetunió, Belorusszia, Ukrajna, Bulgária, Magyarország, az NDK, Kuba, Mongólia, Lengyelország, Románia és Csehszlovákia írta alá a dokumentumot.

A csoport nevében fellépő bolgár küldött hangsúlyozta, hogy a szocialista országok nagy jelentőséget tulajdonítanak az ENSZ-nek a nemzetközi problémák megoldásában, a béke megszilárdításában és az országok közti együttműködés fejlesztésében. A KGST-tagállamok együttműködési elvei a teljes egyenjogúság, függetlenség, önkénjség, a szuverenitás tiszteletben tartásán és a kölcsönös előnyökön alapulnak. A szocialista termelésre támaszkodva a KGST-országok gazdasági fejlődése magas ütemű és hatalmas stabilizáló tényezőt

jelent a nemzetközi gazdasági kapcsolatokban.

A KGST-tagországok közösegének megszilárdítása nem jelenti egy zárt gazdasági csoportosulás kialakulását. Bizonyíték erre a harmadik országokhoz fűződő sokoldalú kapcsolat. A szocialista országok készek bővíteni együttműködésüket minden országgal, függetlenül azok társadalmi és politikai berendezkedésétől.

A KGST állandó figyelmet szentel a fejlődő országokhoz fűződő viszony bővítésének, gazdasági és tudományos-műszaki segítséget nyújt számukra nemzeti iparuk megeremtéséhez. A KGST nemzetközi beruházási bankjában külön alap létesült az ilyen segítség céljaira, valamint a fejlődő országok nemzeti kádereinek képzésére.

Felszólalásának végén a bolgár küldött rámutatott, hogy az új politikai helyzet, amelynek meghatározó vonása a nemzetközi enyhülés, objektív feltételeket teremt valamennyi ország gazdasági, kereskedelmi és tudományos-műszaki együttműködésének fejlesztéséhez és tökéletesítéséhez.

Az ENSZ-közgyűlés megfigyelői státust biztosított az Európai Gazdasági Közösségnek is.

Gierek washingtoni látogatása

Edward Gierek, a LEMP KB első titkára hivatalos látogatást tett Washingtonban. Közös elvi nyilatkozatot írt alá Ford elnökkel az Egyesült Államok és a Lengyel Népköztársaság kapcsolatairól.

A dokumentum bevezetőben a többi között megállapítja: Ford és Gierek közös meggyőződése, hogy az amerikai—lengyel kapcsolatok további fejlődése és az együttműködés bővítése megfelel mindkét ország érdekeinek, és előmozdítja a béke és a biztonság megszilárdítását a világban.

Az elnök és a LEMP KB első titkára — mint az elvi nyilatkozat hangsúlyozza — üdvözölték a feszültség általános enyhülésében és a különböző társadalmi-gazdasági rendszerű országok békés kapcsolatainak fejlődésében az utóbbi évek során elért haladást. Aláhúzták, hogy ezt a folyamatot visszafordíthatatlanná kell tenni.

A Lengyel Népköztársaság

és az Egyesült Államok tovább munkálkodik az európai biztonsági és együttműködési értekezlet és a közép-európai kölcsönös haderő- és fegyverzetcsökkentési tárgyalások keretében.

Hangsúlyozták, hogy fontosnak tartják olyan hatékony le szerelési intézkedések meghozatalát, amelyek megszilárdítják a nemzetközi békét és biztonságot.

A nyilatkozat szerint szükségesnek tartják, hogy fokozzák az ENSZ hatékonyságát a nemzetközi béke megszilárdításában és az államok közötti együttműködés fejlesztésében az alapokmány alapján.

Ford és Gierek aláírt egy másik nyilatkozatot is, a kétoldalú gazdasági, ipari és műszaki együttműködés bővítéséről.

Gierek New Yorkba repült és felszólt az ENSZ-közgyűlés általános politikai vitájában.

Országos ünneppsorozat Csehszlovákiában a duklai csata 30. évfordulója alkalmából

A kelet-szlovákiai Duklai-hágó közelében rendezett nagygyűléssel érte el csúcspontját az az országos ünneppsorozat, amelyet Csehszlovákiában a duklai csata 30. évfordulója és a csehszlovák néphadsereg napja alkalmából tartottak.

1944. október 6-án léptek Csehszlovákia területére a Szovjetunióban alakult 1. csehszlovák hadtest és a szovjet hadsereg egységei, s ezzel megkezdődött az ország felszabadítása a hitleri megszállás alól. A kárpát-duklai hadművelet eredetileg nem szerepelt a szovjet hadsereg parancsnokságának az elgondolá-

saiban, csehszlovák kommunisták kérésére szovjet hadvezetés gyorsan elkészítette a hadműveleti tervet és a Szovjetunió ezzel közvetlen katonai segítséget nyújtott a szlovák nemzeti felkelésnek, amely a hitleri Németország hátországában robbant ki. Október 6. a közös határátlépés napja azóta a csehszlovák néphadsereg napja.

A központi ünnepséget a Duklai-hágó közelében levő Svidník helységben tartották. Az ünneppsorozat csehszlovák párt- és kormányküldöttség élén részt vett Lubomir Strougal miniszterelnök.

Olasz kommunisták interpellációja a jobboldal tevékenységének leleplezéséért

Alessandro Natta, az olasz kommunista képviselőcsoport elnöke és Boldvini, a képviselőház kommunista alelnöke interpellált a miniszterelnökhöz és a hadügyminiszterhez: ismertesse a kormány a törvényhozás előtt mindazt, amit az állam demokratikus intézményeinek megdöntésére irányuló, évekre visszamenő, jobboldali felforgató tevékenységről tud.

Az interpelláció előzménye: Andreotti hadügyminiszter a SID, az elhárító szolgálat jelentései alapján részletes tájékoztatást küldött a római ügyészségre a jobboldal államellenes szervezkedéseiről. 1970-re visszanyúló és más, a közelmúltban leleplezett összeesküvésekről, szervezkedé-

sekről szóló tájékoztatás ez. Értésülések szerint több igen magas rangú katonatiszt, a biztonsági fegyveres testületek néhány vezetője, vezető politikuskok, állami főtisztviselők, illetve ügyvédek, vezető állású jogászok — összesen mintegy 50 magas állású személy — vettek részt újfasiszta felforgató szervezkedésben. A szenzációs anyag alapján az ügyészség azonnal vizsgálatot indított.

A bejelentés természetesen óriási visszhangot váltott ki a közvéleményben, amit csak fokoz Andreottinak az a kijelentése, hogy — a kiszivárgott értesülésekkel ellentétben — a hadsereg főtisztjeinek semmi köze sincsen a jobboldali összeesküvésekhez.

A Munkáspárt győzelme az angol választásokon

Közvetítették az október 10-én lezajlott választások végleges eredményét. Eszerint a Brit Munkáspárt 319, a konzervatív párt 276, a liberális párt 13 mandátummal rendelkezik az alsóházban. A skót nacionalisták 11, a walesi nacionalista párt 3, az ulsteri unionisták 10 helyet szereztek. Egy mandátum az észak-írországi szociális és demokrata munkáspárté, egy helyet független képviselő szerzett meg, és egy helyet a házelnök töltte be, aki mindig a ház legerősebb pártjából, jelen esetben a munkáspártból kerül ki, de csak „döntetlen eredmény” esetén szavaz. Ilyenformán a munkáspárt három szavazati nyí abszolút többséggel rendelkezik a 635 tagot számláló alsóházban.

A nagytöke legbefolyásosabb lapja, a Times, talán fennállása óta legcinikusabb vezércikkét írta, amelyben valóságos üdvözlő a választás végeredményét. A lap szerint két „igazi baj” fenyegette a tőkés Nagy-Britanniát: ha ismét kisebbségi kormányt kap, és ezzel állandósul a bizonytalanság az üzleti és politikai életben, vagy ha elsőpró többségű munkáspárti parlament jön létre, „amely nyomást gyakorolhatott volna a kormányra, nagyarányú szociális átalakítások érdekében”.

„A helyzet emlékeztet a líbiai arabokról szóló történetre, akik a háború előtt a számaraik előtt szoktak haladni. Azonban rájöttek, hogy a harcoló felek aknamezőket telepítenek, és nem is olyan nagy szegény a számarak előreengedni. A konzervatívok — írja a várható gazdasági nehézségekre utalva a Times — joggal érezhetik, hogy most a Munkáspárt az, amelyet előreengedtek az aknamezőre.”

A terjedelmes Times-vezércikk végkövetkeztetése, hogy Wilson kormánya, mivel csak a választók kevesebb mint 40 százalékának a bizalmát élvezte,

Katonai díszszemle az egyiptomi fővárosban az októberi háború első évfordulóján

Kairóban nagyszabású katonai díszszemlével emlékeztek meg az októberi háború első évfordulójáról. Szadat egyiptomi elnök Jasszer Arafatnak, a Palesztinai Felszabadulási Szervezet elnökének társaságában szemlélte meg a fegyveres erők impozáns felvonulását. Ahmed Iszmail miniszterelnök-helyettes és hadügyminiszter megnyitott beszédében méltatta az októberi háborúban elért arab katonai sikereket jelentőségüket. A hadügyminiszter kijelentette: — „Békés úton, vagy háború árán, de mindenképpen felszabadítjuk az egész Sinai-félszigetet.”

A hadügyminiszter egyébként beszédet mondott a kairói televízióban. Ebben a többi között elismeréssel emlékezett meg a Szovjetunió által nyújtott politikai, katonai és gazdasági támogatásról. Elmondta, hogy a Szovjetuniótól kapott modern fegyverek tették lehetővé Egyiptom felkészülését a háborúra, s hozzájárultak a harcmezőn aratott sikereihez.

A bemutatott korszerű fegyverzet, a repülőgépek, harcokcsik, tüzérségi lövegek, légvédelmi rakéták félelmetes erőt sugárzó tömege a legkésebb szónoklatnál is hibetelen adott képet arról a hatalmas segítségéről, amelyet a Szovjetunió nyújtott és nyújt az arab népek igazságos felszabadító harcához.

Szadat hosszas megbeszélést folytatott Arafattal, akinek kairói látogatása egy kiterjedt körút keretében esik. Ennek során több arab államfővel folytat eszmecsere-t.

Kairóban nagyszabású katonai díszszemlével emlékeztek meg az októberi háború első évfordulójáról. Szadat egyiptomi elnök Jasszer Arafatnak, a Palesztinai Felszabadulási Szervezet elnökének társaságában szemlélte meg a fegyveres erők impozáns felvonulását. Ahmed Iszmail miniszterelnök-helyettes és hadügyminiszter megnyitott beszédében méltatta az októberi háborúban elért arab katonai sikereket jelentőségüket. A hadügyminiszter kijelentette: — „Békés úton, vagy háború árán, de mindenképpen felszabadítjuk az egész Sinai-félszigetet.”

Politikai botrány az NSZK-ban

A Gehlen-szervezet odahaza is kémkedett

Az úgynevezett „Guilleaume-ügygel” foglalkozó bonni parlamenti vizsgálóbizottság ülése váratlan szenzációhoz vezetett. Hornst Ehmke, a kancellári hivatal volt minisztere, akit tanúként hallgattak ki, elmondta, hogy a Szövetségi Hírszerző Hivatal az ötvenes-hatvanas években, törvénytelen módon, titkos akciókat készített az NSZK vezető politikusaival és ismert közéleti személyiségeivel. Az adatgyűjtés célja az volt, hogy a Kereszténydemokrata Unió (CDU) kezébe eszközöljön politikai ellenfelei, különösen a kommunisták elleni harcra.

A parlamenti vizsgálóbizottság ülése megidézte a hírhedt Reinhard Gehlen tábornokot, aki abban az időben a hírszerző hivatal vezetője volt, Gehlen azonban az idézésre nem jelent meg, hanem állítólagos betegsége hivatkozott, amelyet azonban nem igazolt megfelelően.

Ehmke a vizsgálóbizottság ülésén kijelentette: amikor a szociáldemokrata-szabaddemokrata koalíció 1969-ben hatalomra került, Gehlen utóda Gerhard Wessel bizonyos akciókat mutatott neki, amelyeknek tartalma nem felelt meg a hírszerző hivatal feladatkörének. Ő azok átvizsgálása után megállapította, hogy azok ismert közéleti személyiségek, pártok, szervezetek, intézmények nyomozati anyagait tartalmazták, különös tekintettel arra, hogy az illetők milyen kapcsolatot tartanak kommunista és más személyekkel, szervezetekkel. Ehmke, vallomása szerint elrendelte a törvénytelenül

összeállított akták megsemmisítését. Meg nem erősített hírek szerint azonban az utóbbi időben ismét felbukkantak az akkori akták másolatai, amelyeket ismeretlen személyek törvénytellenesen készítették az eredetieknek a megsemmisítése előtt.

Ehmke kijelentéseit megerősítette Gerhard Wessel is. Felvilágosításokat vár még a bizottság Karl Carstenstől, a kancellári hivatal korábbi vezetőjétől, a CDU parlamenti frakciójának jelenlegi elnökétől és Reinhold Merckertől, az akkori illetékes államtitkártól.

Az Ehmke által feltárt lista 54 nevet tartalmaz. Legismertebbek közülük: Kurt Bachmann, kommunista vezető, Heinemann, volt államelnök, Ollenhauer, az SPD volt elnöke, Willy Brandt, Konrad Ahlers, szociáldemokrata politikusok, több vezető jobboldali személyiség, mint Lübke, volt államelnök, Erhard, volt kancellár, Rainer Barzel, Gerstenmayer, Kiesinger, volt kancellár, a tudományos és gazdasági élet olyan vezetői, mint Wolfgang Abendroth professzor, Victor Agartz elméleti közgazdász, Berthold Beitz a Krupp Művek egyik vezetője.

A szociáldemokrata párt parlamenti frakciója az ülés után nyilatkozatot tett közzé, amelyben megállapítja: a CDU-CSU a felelős azért, hogy a hírszerző hivatal kiépítette az állampolgári jogokat súlyosan sértő besúgóhálózatot és hogy a CDU-CSU uralma idején rendőrállambeli módszereket honosított meg.

A francia kormány teljhatalmat kapott az energiafogyasztás korlátozására

A francia nemzetgyűlés elé terjesztett törvényjavaslat az energiaáldakodásról, amelyet a többség első olvasásban elfogadott, lényegesen teljhatalmat ad a kormánynak az energiafogyasztás korlátozására és adagolására. Chirac miniszterelnök azzal érvelt, hogy a tartósan igényező energiahiány „mindenképp áldozatot követel”. Közölte, hogy az olajbehozatal korlátozása (1975-ben az olajimport 10 százalékkal lesz alacsonyabb, mint 1973-ban volt) mellett a lakosság önkéntes fűtő- és üzemanyag-korlátozására is szükség lesz.

Machais, az FKP főtitkára vitába szállt a kormányfővel. Kifejtette, hogy az ország kolosszális összegeket fizet az olajtársaságoknak. Ezeket a társaságokat kellene megszorítani. A dolgozók, mint mondta, „nem hajlandók ösvébb húzni a nadrágszíjat, és fűtetlen szobákban fagyoskodni az olajtrösztök érdekeiért”.

Franciaország energetikai ellátását 66 százalékban az olaj fedezi; a kormány erre hivatkozva eleget tett a nemzetközi olajkartellek zsarolá-

sainak. Az FKP ezzel szemben javasolja, hogy vonják ki az országot az olajmonopóliumok uralma alól: hozzanak létre állami olajipari szektort, államosítsák azt a két olajtársaságot, amelyben az államnak már erős pozíciói vannak. Az állami szektor közvetlenül a termelőországgal köthetne kölcsönösen előnyös szerződéseket.

Az FKP főtitkára követelte, hogy biztosítsák az ország energetikai függetlenségét, mozdítsák elő az együttműködést a szocialista és a fejlődő országokkal, hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek megvédik a dolgozók életszínvonalát, megfékezik az inflációt.

Eközben megszervezte fokozódó a megszorítások elleni tiltakozás. A CFDT szakszervezeti szövetség kedvezően válaszolt a CGT együttműködési felhívására. — Itt az ideje a ríposznak! Közös akciókkal fogunk válaszolni a kormánynak, mely a dolgozókkal akarja megfizetni a gazdasági nehézségek számláját — mondta Maire, a CFDT főtitkára.

gyanánt. Nem is szólva a Svájcban berendezett, szerénynek a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető üdülőházzal.

Az elnök második bűne is kíméletlen haszonszerzésből fakad. A puritán életmódját hangoztató Thieu mintegy 90 millió piasterért vásárolt földet, főként a kedvező éghajlatú üdülőkörzetnek számító Da Lat környékén. S hogy földjei évről évre zsírosabbak legyenek, az elnök — harmadik bűneként — szabad kezett adott egy műtrágyával üzárkedő tőkés csoport spekulációinak.

Nem kevésbé zafos a „Nép Üdvé Kórház” ügye. (Negyedik főbűn.) A kórház felállítását az elnök felesége irányította a világ számtalan országából érkező segítőkészséget és különböző elkobzott csempészholmik árából. A közvélemény szerint ez az agyonreklámozott emberbaráti tett — amúgy mellekesen — jó néhány mil-

liósskalval gyarapítja az elnök vagyonát.

A heroincsempészekkel való kapcsolat és a Trung Be-ri rizsmanipuláció — ötödik és hatodik főbűnként — már csak ráadás a többire, bár haszna semmivel sem lebecsülendőbb az előbbieknél. A heroinnal való szövetvényes nemzetközi üzérkedés, ez a verbális gengszterakció egy Amerikában megjelent könyv szerzője szerint az amerikai katonák ott-tartózkodása idején évenként 88 millió dollárt hozott a gáttálatlan saigoni urak konvuhájára. S a zsákmányból nyilván nem az elnök kapta a legkevesebbet.

A legnagyobb felháborodást mégis a termékeny középső országrészben elkövetett rizsmanipulációk okozták. Az amúgy is szűkös mért rizst valószínűleg a nélkülözö emberek száijából lopja ki és üzleteli el az a Thieu vezette élőködő klikk, amellyel török van minden tisztességes dél-vietnami Quang Tritól Saigonig.

Marchban született testvériség

Harminc éve kezdődött a szovjet és a jugoszláv hadsereg együttműködése. Ebből az alkalomból a Pravda közölte N. Kornyev nyugalmazott vezérőrnagynak, a jugoszláviai szovjet katonai misszió egykori vezetőjének a visszaemlékezéseit, amelyet alább rövidítve ismertetünk:

A vezérkar, 1944 februárjában, a szovjet katonai misszió vezetőjeként, a jugoszláv népfelszabadító hadsereg főparancsnokának, Joszip Broz Titónak főhadiszállására küldött. Abban az időben Jugoszlávia népfelszabadító hadserege és partizánjai hősi harcukkal nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. Mégis, az ország jelentős területei még a fasiszták és tányérnyalóik uralma alatt maradtak. A mi misszióinkra várt a feladat, hogy módot találjunk a hatékony segítség nyújtására a jugoszláv népfelszabadító hadseregnek, és megszervezzük az együttműködést közte és a szovjet hadsereg között.

Jugoszláviai tartózkodásunk első percétől fogva baráti fogadtatásban volt részünk. A jugoszláv katonák, akik földet érésünk után odafutott a géphez, így üdvözölt bennünket: „Eljének a Szovjetunió kommunistái!” A szovjet katonai misszió fogadásán Joszip Broz Tito azt mondta nekünk: „Mint kommunisták, szólítsuk egymást elvtársnak, és beszéljünk oroszul.”

A szovjet kormány hamarosan hatékony intézkedéseket tett a jugoszláv népfelszabadító hadsereg egységeinek nyújtandó anyagi segítség ügyében. A jugoszláv hazafiaknak ugyanis nagy hiányuk volt fegyverben, lőszerben, élelmiszerben. A vinyini területen speciális bázis létesült, ahonnan az 5. légi-hadosztály hosszú utak megtételére alkalmas gépei rendszeresen szállították a szükséges felszereléseket a jugoszláv hadseregnek.

1944. május 25-én, Tito

elvtárs születésnapján, a hitlerista parancsnokság egy légideszant alakulat bevetésével megfosztani vezetőjétől a népfelszabadító hadsereget. Az őrszázalój és a katonatiszti főiskola hallgatói azonban megvédték a főhadiszállást. Tito marsallnak és a mi misszióinknak sikerült eljutnia Krupresko Ploeba, ahonnan június 4-ére virradó éjjel A. Sz. Sornyikov, szovjet pilóta repülőjén mindannyiunkat eljuttatott Bariba (Olaszország), a szovjet légibázisra.

1944 szeptemberének első napjaiban a jugoszláv népfelszabadító hadsereg főparancsnoka a mi katonai misszióinkon keresztül azzal a kérrrel fordult a szovjet kormányhoz, hogy a szovjet hadsereg lépjen Jugoszlávia földjére. A népfelszabadító hadsereg erre az időre szervezetileg átalakult: ötven hadosztály, sok partizánbrigádja, mintegy négyszázezer harcedzett katonája volt.

Szeptember végén Tito elvtárs Moszkvára repült. Ebben az időben született meg a döntés a szovjet, a jugoszláv és a bolgár hadsereg közös nagy hadműveletének megvalósításáról, amelynek célja a Szerbiában állomásozó fasiszta csapatok teljes és végleges szétzúzása volt. Az akciót „Belgrádi hadműveletnek” nevezték el.

A szovjet csapatok 1944. szeptember 28-án átlépték a jugoszláv határt és találkoztak a jugoszláv népfelszabadító hadsereg egységeivel és a jugoszláv partizánok brigádjaival. Ez a történelmi találkozás jelentette a két baráti hadsereg katonai együttműködésének kezdetét. A szovjet és a jugoszláv katonák összehangolt erőfeszítésekkel felszabadították Zaecart, Pancsevót, Szabadkát, és 1944. október 14-én megkezdtek Belgrád ostromát.

Azóta emlékszem Tito marsall szavaira: „Jegyez-zétek meg elvtársak mindent! Ez az igazi barátság ünnepe!”

A TASZSZ-hírügynökség összefoglalója a pekingi ünnepegekről

A Kínai Népköztársaság megalakulásának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepegekről beszámolva, a külföldi sajtó felhívja a figyelmet, hogy ezek az ünnepegegek nélkülöztek a szokásos külsőségeket. Több kínai vezető különböző okokból távol maradt a jubileumi rendezvényekről. A külföldi hírügynökségek és lapok véleménye szerint a távolmaradást részben a vezetőknek cselekvőképességének indokolja, mivel vagy betegek, vagy nagyon idősök.

Csou En-laj miniszterelnök. a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának alelnöke, aki az AFP francia hírügynökség közlése szerint kijelentette erre az alkalomra hagyta el a kórházat, ahol mintegy két hónapja kezelik, a fogadáson a lehető legrövidebb beszédet tartotta.

A három központi lap, a Zsenmin Zsipa, a Hungesi és a Csiefangcsün Pao közös jubileumi vezércikke egyetlen adatot sem közöl az ország eredményeiről. A cikk nem szól a Kínai Kommunista Párt IX. és X. kongresszusának határozatairól, amelyekről egyébként Csou En-laj sem emlékezett meg beszédében. Ugyanekkor a cikk felhívja a figyelmet, hogy Kínában továbbra sem oldódott meg a „ki kit győz le” kérdése, sőt ennek megoldása még „nagyon hosszú időt igényel”. A vezércikk szerint az egyik legfontosabb feladat annak az irányvonalnak megvalósítása, amely felszólítja az ország lakosságát, hogy „ássaunk alagutakat, mindenütt rejtsek el gabonát és fokozottan készüljenek egy lehetséges háborúra”.

Edward Kennedy szenátor nem indul az 1976-os elnökválasztáson

Edward Kennedy demokrata párti szenátor. Bostonban tartott sajtóértekezletén bejelentette: szilárd és végleges elhatározása, hogy sem elnök, sem alelnökkélelőként nem indul az 1976-os elnökválasztáson.

Kennedy politikai szándékának bejelentése kielezi a harcot a demokrata párton belül a párt elnökjelöltségének megszerzéséért. Eddig ugyanis Kennedy volt a párt legesélyesebb jelöltje a következő elnökválasztásra. Visszalépésével a demokrata párt lehetséges jelöltje között két szemá-

tor nevét emlegetik: Walter F. Mondala (Minnesota állam), Henry M. Jackson (az enyhülésselles lobby egyik vezéralakja Washington államból).

A 42 éves Kennedy, akinek szenatori mandátuma 1976-ban jár le, közölte, személyes problémák miatt lép vissza a jelölésért folyó versenyből. Rák miatt fiának egyik lábát amputálták, felesége is beteg. Ez utóbbit összefüggésbe hozták azzal, hogy családja félti a jelöléstől, mert politikai gyilkosságtól tartanak, amelynek már két testvére, John Kennedy elnök és Robert Kennedy szenátor esett áldozatul.

VILÁGHÍRADÓ

Thieu és a „Nép Üdve”

Fő a talaj a teljhatalmú dél-vietnami diktátor. Thieu lába alatt. A terror elenére a közvélemény a legutóbbi hetekben ugyancsak feltámadt ellenében. Személyesen őt teszik felelőssé az amerikai kenyéren élő országrész életét megbénító korrupcióért, a spekulációért, a dolgozó rétegek mind szemérmelenebb kizsákmányolásáért.

Nemrég Huében tüntetett mintegy harmincezer ember a túrhétetlen közállapotok, a társadalmi erkölcsök züllése miatt. Az elégedetlenség, amely a közélet megzúszítását, Thieu eltávolítását követeli, áttért más városokra is.

A népi felkelés — ahogyan a rendszer bírálói mozgalmakat nevezik — hat fő bűnben találta különösen vétkesnek Thieut. — ez bizony nem csekélyesség a feddhetetlenség pózában szívesen tetszelgő saigoni kényúr esetében.

A felsorolás szerint a nagy lábón slés az elnök első számú bűne. Miközben az ország nyomora nőttön nő, ő fényes rezidenciáinak számát gyarapítja. Különböző városokban építettett „hadiszállásnak” titulált kastélyokat. Csakhogy vajmi nehezen győmőszölhető bele a „hadiszállás” kategóriájába az a 40 millió piasterért épült villa, amelyet az elnök lánya kapott nászajándék

Egy gramm milliomodrésze is lehet bizonyíték...

Az Országos Bírósági Vegyészeti Intézet

Régi kis földszintes ház Budán az Országos Bírósági Vegyészeti Intézet otthona. Az igazgató szobájában, a falon, bekeretve a hajdani, a több mint száz évvel ezelőtti javaslat a „törvényszéki országos vegyészeti” felállításáról.

A tudomány eszközei

Az intézetben minden arról beszél, hogy a tudomány eszközei milyen nagymértékben bevonultak a kis létszámú szakértői gárdá „fegyvertárába”. Automatikus műszerek segítik az öt toxikológus szakértő munkáját, ezek lehetővé teszik igen kis mennyiségű, sokszor milliomod gramm — tehát szemmel nem is látható — nagyságú anyagok pontos azonosítását és mennyiségi mérését is.

A műszereket sem szabad azonban fetisizálni — ez a véleménye az igazgatónak, a biológiai tudományok kandidátusának. — Az egyre fokozódó kemizáció korában munkánkhoz elengedhetetlenül szükségesek a modern, új műszerek, de az ember tudományos felkészültsége, szakértelme a döntő.

A vizsgáló műszerek rohamos fejlődése és a mérzésre is alkalmas anyagok számának növekedése miatt tulajdonképpen rá is vagyunk kényserítve, hogy felkészültségünket állandóan fejlesszük, szaktudásunkat kiegészítsük és hogy konkrét toxikológiai kutatómunkát is folytassunk. Mert csak így tudjuk kihasználni ezeket a modern műszereket. Csak így tudunk eleget tenni annak a feladatnak, amit a rendelkezések hivatalos nyelven úgy fogalmaznak meg, hogy „az igazságügyi szakértő köteles a tudomány mai állása szerint megadni a szakvéleményét”.

Mindig kiderül

Az intézet munkatársainak neve és eredményei a külföldi tudományos világban is ismertek, számos publikációjuk jelent meg és jelenik meg hazai és külföldi szakfolyóiratokban, gyógyszergyáraink pedig az új gyógyszereknél külső szakértőként igénylik munkájukat.

Az öt szakértőnek évente mintegy ezer mérzésre gyanús ügyben kell véleményt mondania az igazságügyi, s a bűnüldöző szerveknek. Azonkívül, hogy fő feladatuk a mérzésre gyanús halálesetek vizsgálata, más ügyek tisztázására is felkérjük őket az egész ország területéről.

Egyes esetekben a tévesen elkészített gyógyszerek vizsgálata és meghatározása: összetévesztés folytán helytelen gyógyszerek alkalmazása miatti halálesetek; az úgynevezett „kútmérgezési” ügyek; a különböző mérgező anyagok hatására bekövetkező üzemi balesetek; valamint a mérgező történt öngyilkosságok, véletlen mérgezések vizsgálata mind-mind a mi feladatunk — mondja az igazgató.

Elgondolkodtató adatokat hallunk az intézet igazgatójától.

Gyógyszeres mérgezések

Az évente mintegy ezer vizsgálatból az derül ki, hogy az esetek 50 százalékában gyógyszeres mérgezés miatt halt meg az illető. 30—40 százalékban pedig növényvédőszerrel történt öngyilkosságok, véletlen mérgezések vizsgálata mind-mind a mi feladatunk — mondja az igazgató.

Az évenként mintegy ezer vizsgálatból az derül ki, hogy az esetek 50 százalékában gyógyszeres mérgezés miatt halt meg az illető. 30—40 százalékban pedig növényvédőszerrel történt öngyilkosságok, véletlen mérgezések vizsgálata mind-mind a mi feladatunk — mondja az igazgató.

A halálos mérgezések döntő többsége öngyilkosság, akár gyógyszeres, akár a növényvédőszeres, akár az egyéb mérgezéseket tekintjük is. Számos mérgezés oka a gondatlanság. Legkevésbé a méreggel elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés. A méreggel elkövetett gyilkosságra mindig fény derül, még hosszú hónapokkal az áldozat eltemetése után is, tehát a tettes mindig elnyeri büntetését.

A gyógyszerrel elkövetett öngyilkosságok legnagyobb részét altatómérgezés, a gondatlanságból származó halálos gyógyszermérgezések áldozatait pedig sajnos főként kisgyerekek. Számos tragédiát okoznak a lakásban elérhető helyen hagyott gyógyszerek,

mert a kicsik előszeretettel eszik meg a színes, cukor vagy csokoládé bevonatú tablettákat.

A gondatlanság áldozatai

„Gyufát ivott, arzénoldatot ivott...” — régebben ez volt a mérgekkel történő öngyilkosságok klasszikus módja vidéken. Ma a növényvédőszeres öngyilkosságok léptek előtérbe. Ezek között is első helyen állnak a foszforsav-észter típusú növényvédőszeresek. Több száz ilyen típusú készítmény van forgalomban, egy részük kevésbé mérgező, de nagyobb mennyiségben elfogyasztva a mérgezés mégis halálos lehet.

Azonban emberi gondatlanságból vagy tudatlanságból is — tehát elkerülhető ok miatt — jó néhány ember hal meg növényvédőszeres mérgezésben, nemcsak vidéken, Pesten is. Éppen ezért sokszor és sokféle módon kell az embereket tájékoztatni arról — hangsúlyozza —, hogy ezek a szerek hosszú időn át rendszeresen használva megfelelő védőeszközök nélkül, vagy elfogyasztva mérgező, sőt halált okozhatnak. A modern, nagy hatású növényvédőszeresek mindegyikén rajta áll ugyan, hogy milyen védőeszközök, védőeszköz, álarok, kalap vagy ruha kötelező alkalmazásuk közben, e tanácsokat azonban az emberek vagy megfogadják, vagy fitymálnak rá. De például az a sógor, koma, jó barát vagy ismerős, aki csak ajándékba, kölcsönbe kap valakitől egy kevés, fel nem használt növényvédőszerrel, az már nem tud pontosan ezekről a veszélyekről, nem ismeri őket. Ott hon leggyakrabban helytelenül tárolják, beteszik a spájzba, boros vagy bambis üvegbe öntve. És egy hét vagy egy hónap múlva véletlenül, feledékenységéből, szórakozottságból — megisszák. Néhány növényvédőszernek nincs feltűnően kellemetlen szaga, és mire az illető rájönne, hogy a „Csengődi Rizling” című borsos üvegből a benne tárolt növényvédőszerből húzott

egy jót — már lenyelte a mérgező anyagot.

A bőrön keresztül is

Egy másik konkrét eset. Egy pesti hivatalnok minden szombatban úgy kapcsolódott ki heti munkájából, hogy fürdőnadrágra vetkőzve egy ócska permetezővel „lekezelte” a kertben levő almáit. A permetező masina nem volt tökéletes, a széliránya sem kedvező, a kertbarát be is lehelt valamennyit a permetléből. Az egyik alkalommal az erős, egészséges férfi holtan esett össze. Arra nem is gondoltak, hogy a mindig fürdőnadrágban permetező ember ép, meztelen bőrfelületén is áthatolhat és halálosan mérgezhet a hosszabb időn át rendszeresen rosszul használt permetlé. Mönkhatnék olyan példákat is, amikor valaki nem saját nemtörődömsége, hanem a másik gondatlansága miatt pusztult el. A mai korban sehol nem fordul elő annyi gondatlanságból származó — tehát elkerülhető, felesleges — halál, mint a mérgekkel kapcsolatban. Egyre több a mérgezésre alkalmas kémiai anyag a mezőgazdaságban és az iparban is. Hasznuk felmérhetetlen, de veszélyük is.

Bűncselekményekről is érdeklődtünk az igazgatótól.

Ilyenek is vannak. Szabócsban volt például olyan eset, ahol még a gyanú halvány árnyéka sem vetődhetett fel egy idős ember nem természetes halálát illetően. Rendben el is temették, megsiratták, meggyászolták. Vagy egy negyedik évvel később történt olyan bejelentés, hogy bizonyos momentumokból arra lehet gyanakodni, valaki „hozzáségítette” ezt a férfit a sír nyugalmához. Exhumálás. Toxikológiai vizsgálat. Nos, kimutatható volt a halálos mennyiségű nikotin. A felesége tette...

Vizont elég sok — évente legalább harminc — olyan haláleset vizsgálata kerül hozzánk, ahol végül is alaptalanak bizonyult a mérgezés feltételezése. Így meg tudjuk védeni azt, akit ártatlanul gyanúsítanak.

A. A.

„Nem tudom szavakkal kifejezni”

BÜNTETÉS-FÉLDESZAKÍTÁS

Amikor megkaptam időt kell szanatóriumban feleségem levelét, amelyben megírta, hogy négy éves kisfiunkat, Attilát súlyos állapotban kórházba szállították, azt hittem menten összeesem — mondta Zséli István elítelt.

Mindenem a gyerek — még a szabadságnál is jobban hiányzik! Nevelőm észrevette, hogy rossz hír érkezett hazulról. Segített. Adott egy kérelmi lapot, amelyben kértem a szabadságvesztés-büntetésem félbeszakítását. Rövid idő múlva a kórház hivatalosan igazolta, hogy a kisgyerek súlyos beteg.

Két nappal később nevelőm közölte, hogy öt napra hazamehetek. Reggel fél kilencre érttem haza. Feleségem nem akart hinni a szemének, annyira meglepett, meghatotta hazatértem. Együtt rohantunk a kórházba. Amikor beléptünk a kórterembe, Attila azonnal észrevett. Ki akart ugrani a ágyából. A boldogságtól, az örömtől ölelt, csókolt. „Csakhogy megjöttél, apucikám!” — mondta...

A gyermek úgy tudja, hogy édesapja beteg, és hosszabb idejét kell szanatóriumban töltenie. — Azt mondta nekem: „Ne félj, apukám, meglátod én is hamar meggyógyulok, és újra nagyokat fogunk játszani!”... Meglátta könnyeimet. Kis kezével letörölte, és vigasztalt. Az orvosok nagyon rendesek voltak, megengedték, hogy egész nap vele legyünk. Amikor elbúcsúztunk, sirva kérdezte: „Ugye holnap is eljöttök?”... Mind az öt nap nála voltunk. Az orvos szerint ez alatt állapota javult... Zséli István a Pest megyei Bv. Intézetben tölti tizenegy hónapos szabadságvesztés-büntetését. A konyhán dolgozik, munkáját példásan látja el, magatartása ellen nem volt eddig kifogás.

Nem tudom szavakkal kifejezni, mit jelentett nekem az intézet parancsnokának a segítsége, megértése! Annak ellenére, hogy vértettem a társadalom ellen, bünt követtem el, börtönbüntetésre ítélték, emberként kezelték. A bajban mellettem álltak, és segítettek... — ZIMM —

FOGADÁSBÓL

Balázs Mária alig várja, hogy Kalocsára szállítsák; ott akar új életet kezdeni. Tudja, hogy Tökölön már nem bizonyíthat semmit, és nem is elsősorban az idő hiánya miatt. Annyi fegyelmije volt az elmúlt két évben, hogy aligha vehetik komolyan fogadkozását. Egy éve nem dolgozik, a magatartása miatt váltották le a varrodából.

Remélem, Kalocsán dolgozhatok. Szeretném bizonyítani, hogy tényleg megváltoztam. Még hat évem van hátra. Ha ezután nem lesz fegyelmim, talán kedvezményes szabadulhatok.

Eddig, úgy tűnik, nem érdekelt, hány fegyelmim kap.

Igen, de most másképp látom a dolgokat. Sokat gondolkodtam az utóbbi időben az életemen. Elrontottam. Hogy miért történt így, ezt önmagamnak sem tudom megmagyarázni. A bűncselekményem pedig egyszerűen érthetetlen dolog a számomra! Már annyit törtem rajta a fejem, hogy miért tettem!

Mi volt az indítóoka?

Egy fogadás... Egy válaiaitnál voltam takarítónő. Azt mondta a kolleganóm, az Erzi, hogy ő nem tudja elviselni az éjjeliőrt. Annyira idegesíti az az ember, hogy ha már látja, rosszul van. Mondom neki, ha akarod, leütöm este nyolcra. Mire ő: Úgyse mered! Mérges lettem: Na, fogadjunk egy százasa, hogy megteszem... Többet nem beszélünk a dologról. Este megyek az udvaron, szembetalálkozom az éjjeliőrrel, akkor jutott eszembe a fogadás...

Ismerie azt az embert?

Csak látásból.

Hogy hívták?

Nem is tudom, talán Csányi László vagy Ferenc...?

Hány éves volt?

Fogalmam sincs...

Mi történt azután?

Felkaptam egy vasrudat, s amikor a háta mögé érttem, fejbevettem. Aztán elszaladtam. Be a portásfülkébe. Ráborultam az asztalra, és elaludtam. Este tízkor jött be Erzi, hogy felkeltem, mert lekésem a buszt. Nem szóltam neki semmit, csak azt, hogy holnap leszámolok, nem jövők többet dolgozni. Éjjel otthon nem tudtam elaludni, s hajnalban felhívtam a rendőrséget.

Válasz helyett lehajtja a fejét.

S. I.

A Heti Híradó XVIII. évf. 39. számában megjelent keresztrefejeltvény helyes megjelölés a következő: Nem csak kenyérről él az ember. Néha sírunk, néha meg nevetünk.

Könyvjutalmat nyertek: Nagy István elítelt, Balassagyarmat; Rigó László elzeter, Esztergom; Bernát János elítelt, Márianosztra; Tóth István elítelt, Tököl; Markó Tibor elítelt, Szombathely.

— Mit érzett, amikor megtudta, hogy az éjjeliőr meghalt?

— Válasz helyett lehajtja a fejét.

S. I.

Sok ideje van még Balázs Mária-nak a szabadság. Lesz alkalma bizonyítani, hogy valóban megváltozott. Nemcsak a magatartása, hanem a felfogása is...

— Mit érzett, amikor megtudta, hogy az éjjeliőr meghalt?

— Válasz helyett lehajtja a fejét.

S. I.

A Heti Híradó XVIII. évf. 39. számában megjelent keresztrefejeltvény helyes megjelölés a következő: Nem csak kenyérről él az ember. Néha sírunk, néha meg nevetünk.

Könyvjutalmat nyertek: Nagy István elítelt, Balassagyarmat; Rigó László elzeter, Esztergom; Bernát János elítelt, Márianosztra; Tóth István elítelt, Tököl; Markó Tibor elítelt, Szombathely.

— Mit érzett, amikor megtudta, hogy az éjjeliőr meghalt?

— Válasz helyett lehajtja a fejét.

S. I.

A Heti Híradó XVIII. évf. 39. számában megjelent keresztrefejeltvény helyes megjelölés a következő: Nem csak kenyérről él az ember. Néha sírunk, néha meg nevetünk.

Könyvjutalmat nyertek: Nagy István elítelt, Balassagyarmat; Rigó László elzeter, Esztergom; Bernát János elítelt, Márianosztra; Tóth István elítelt, Tököl; Markó Tibor elítelt, Szombathely.

Ahol kenguruk vannak...

Három lány és egy fiú elhatározta, hogy disszidál. Azt tervezték, hogy Ausztráliába utaznak. Az ismeretlen föld-rész a korlátlan lehetőségek hazájaként jelent meg képzeletükben. Apró kis sérelmek, félelmek taszították őket az otthonról, a szülői háztól. Az esetleges felelősségre vonás elől akartak megszökni. Komolytalanul, bele sem gondolva tetteik következményébe. A lányok a Baranya megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben beszélgettünk.

Jadranka volt — saját bevallása szerint — a disszidálás „értelmi” szerzője.

— Nem szerettem otthon lenni, mindig bántottak.

— Ki bántotta?

— A bátyám, s anyáék mindig neki adott igazat véltünk szemben. Apám két éve meghalt, azóta én nagyon egyedül vagyok. Bár a nővéremmel nagyon szeretjük egymást, megvédeni ő sem tudott.

— A disszidálás megoldásnak látszott?

— Igen. Tudtam, hogy a nővérem is benne lesz, mert ő már régen szeretett volna külföldre menni. Aztán beszélgettünk a barátnőnkkel, aki szintén csatlakozott. Végül nem is tudom, ki szölt Jánosnak, így lettünk négyen.

— Mi volt az elképzelésük?

— Arra gondoltunk, hogy Jugoszlávián keresztül me-

gyünk Olaszországba, és onnan tovább. Nekünk, lányoknak volt határátlépőnk, de János nem kaphatott útlevélet, mert katonaköteles volt. Meg aztán hallottuk, hogy Olaszországban menekülttáborok vannak, és attól féltünk. Ezért változtattuk meg a tervet, hogy nem legálisan megyünk, hanem szökünk. Köszeznél — Ausztriába.

— Arról nem hallott, hogy az osztrák hatóságok a kiskorúakat visszaadják a magyar államnak?

— Nem, ezt nem is tudtam.

Nővére, Anna így nyilatkozik:

— Szerettem a húgomat, nem akartam, hogy egyedül menjen...

— S ezenkívül miért ment?

— Harmadéves vendéglátóipari tanuló vagyok s megbuktam a gyakorlati vizsgán. Pélttem, hogy baj lesz otthon. Meg utáltam azt a helyet, ahol laktunk. Az emberek csak azzal vannak elfoglalva, hogy a másikat figyeljék, kibeszélik: mikor ment, kivel ment, hová ment... Amikor elvégeztem a nyolcadik osztályt, minden vágyam az volt, hogy felszóló legyek, de csak egy év múlva sikerült. Akkor nagyon örültem neki. A borzóban azonban — ahová gyakorlatra beosztottak —

elégem lett az egészből.

— Jártak már egyáltalán Köszezen?

— Nem, még soha. Első nap mászkáltunk a városban, apróságokat vásároltunk, étteremben ebédeltünk, szóval — töltöttük az időt. S közben féltünk: is egy kicsit, mert Jánost igazoltatták.

Másnap vágtnak neki a határnak, úgy találomra.

— Meddig jutottak?

— A drótig... Fogalmunk sem volt, hogy mi van a határon. Amikor János megfogta, hogy átbújunk alatta, egyúttal riasztotta a határőröket is, akik rögtön jöttek az autóval, és elvitték... Nagyon féltünk... Mi egy bokorban ültünk. Rájöttünk, hogy úgyse tudunk átmenni, ezért kimentünk az útra, hogy bennünket is kapjanak el...

Magdi, a két testvér barátnője, szintén tanuló, de nem a vendéglátóiparban, hanem a kereskedelemben.

— A többiek mesélték, hogy egyedüli gyerek. Nem sajnálta itthagyni az édesanyját?

— De igen, nagyon sajnáltam.

— Hát akkor?

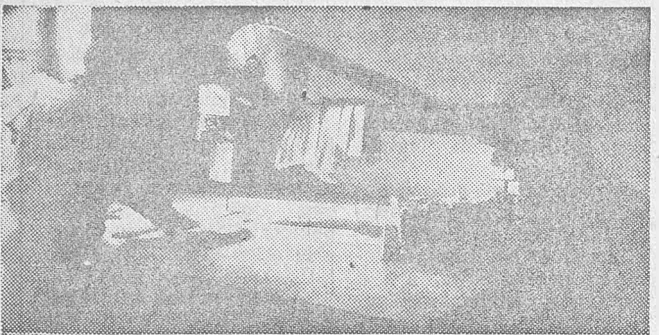
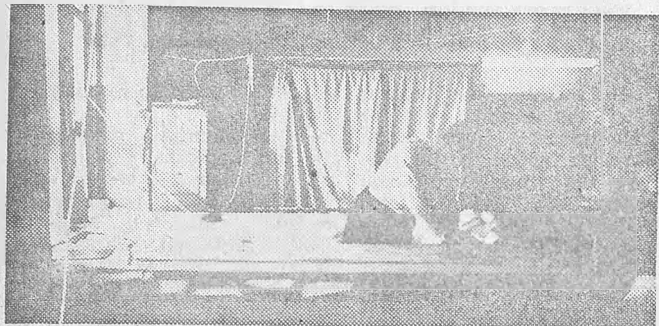
— Harmadéves, végzős voltam a ruházati osztályban. A vizsgán megbuktam matematikából és áruismeretből. Attól félttem, hogy kikapok ezért.

— Miből akartak elutazni Ausztráliába?

— Miből akartak elutazni Ausztráliába?

SÁTORALJAÚJHELY

A negyedév vége

„A negyedév vége előtt” címmel jelent meg a Heti Híradó október 5-i számában az a tudósítás, amelyben — többek között — a sátoraljaújhelyi Fehérneműgyár elíft dolgozóinak munkaversenyéről is szó volt. A termelési osztály vezetője már akkor biztos volt abban, hogy a sátoraljaújhelyi Fehérneműgyár sikeresen teljesíti a harmadik negyedéves tervét.

Az értékelés befejeződött, és erről ismét kapott tájékozta-

tást a szerkesztőség. A termelőszalagok versenyének végeredménye: a hetes szalag éri el a legjobb eredményt, 118 százalékos, második az ötös, harmadik a kettes szalag, 117, illetve 116 százalékkal. Két szalag maradt száz százalék alatt, a nyolcas és a négyes.

Az, hogy a szalagok többsége jóval túlteljesítette a száz százalékos, egyben azt is jelenti, hogy a fehérneműgyár ismét sikeres negyedévet zárt...

IPOLY CIPŐGYÁR

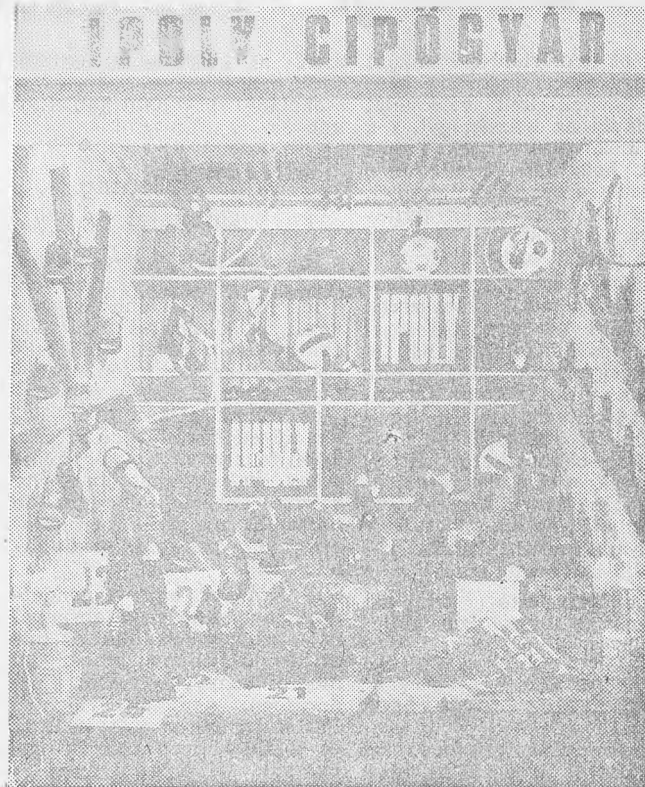
Eredmény és elismerés

Valahányszor Balassagyarmaton jártunk, és riportot készítettünk az Ipoly Cipőgyárról, majd minden anyagban szerepelt egy mondat: a vevők és a szakemberek körében változatlan az érdeklődés az Ipoly-cipők iránt. Alighanem ez az érdeklődés is közrejátszott abban, hogy a legutóbbi miskolci helyiipari kiállításon nagyobb lehetőséget kapott Balassagyarmat termékeinek bemutatására, mint két évvel ezelőtt.

1972-ben mindössze egyetlen oklevél „dicsérte” az Ipoly Cipőgyár termékeit. Már akkor elismerték, hogy a gyár termékei alkalmazkodnak a vevők igényeihez — az idei kiállításon viszont már díjakat hoztak el a balassagyarmatiak: második és harmadik helyezést értek el.

A gyár főmérnöke szerint a legközelebbi, hasonló kiállításon ennél értékesebb helyezést szeretnének elérni. Ezt nem elsősorban a régi modellek tökéletesítésével, hanem az állandóan megjelenő újabb és újabb típusokkal kívánják elérni.

Az egyik új gyártmány prototípusát meg is mufatta a főmérnök: a férfi félcipő erős, strapabíró, ennek ellenére habkönnyű. Ezt a modellt már elfogadta a kereskedelem. Bevált a MÁV részére gyártandó új bakancs is. Piros durából készült, szebb is, tartósabb is, mint a régebbi „MÁV-bakancsok” voltak. Körülbelül harmincezer pár megrendelésről folynak a tárgyalások.

A tervek és a kiállítási sikerek mellett kíváncsiak voltunk a III. negyedév „sikereire” is: milyen eredménnyel zárta az Ipoly Cipőgyár a harmadik negyedéves tervét, s mi várható a még hátralévő három hónapban?

— Ami a jelenlegi eredményeinket illeti — kezdte a tájékoztatást a főmérnök —, megközelítően az elmúlt év azonos színvonalán mozognak. Vonatkozik ez a mennyiségre is, s bizonyos fokig a minőségre is. Az év végére azonban lesz valamennyi „felfutásunk”. A hátralévő időben mintegy százharminchat ezer pár lábbelit kell még átadnunk a kereskedelemnek. Tapasztalataink szerint minden bizonnyal sikerül teljesíteni ezt a tervet. Nem szeretnénk eltérni a régi hagyományoktól, az Ipoly Cipőgyárban természetes az éves terv maradéktalan teljesítése. El kell ezt érniük a nagyobb követelmények ellenére is...

A harmadik negyedévben 92,4 százalékos minőséget értek el az üzemben.

— Elégedett a minőséggel?

— Jónak tartjuk. December végén sem lesz ennél rosszabb. Ami pedig az ötszáz ezer pár évi mennyiséget illeti, alighanem több lesz ennél. Valamennyi többletet minden évben termelünk annak ellenére, hogy jelenleg az Ipoly Cipőgyár évi kapacitása körülbelül ötszáz ezer pár. Változatlanul egy műszakban dolgozunk.

Megnéztük az egyes szalagok eredményeit is: az egyes szalag minőségi eredménye 90,3 a kettes szalagé 92, a harmas szalagé 94,6 százalék. Mennyiségben: az egyes szalag 26 299, a kettes szalag 24 300, a harmas szalag 42 259 pár lábbelit gyártott a harmadik negyedévben.

— A számok ne tévesszenek meg senkit — folytatta a főmérnök — ugyanis az egyik szalag munkai igényesebb ter-

mékeket gyárt, a másik munkavédelmi bakancsot, ahol nyilvánvaló, hogy a mennyiségnek eleve magasabbnak kell lennie. Természetes, hogy a szabászatnak, a tűződének, a csákközöknek is ki kellett tenniük magukért, hogy a gyár összességében ilyen eredményeket érjen el. Nem lennének tárgyilagosak, ha az ő munkájukat nem ismernék el, hasonlóképpen a többiekéhez.

— A termelési verseny megváltozott formájáról, már esett szó a Heti Híradóban. Akkor közöltünk erről tudósítást, amikor a szokásos negyedévi értékelésről áttértek a féléves értékelésre. Akkor megírtuk azt is, miért változtattak a régebbi gyakorlaton. Van-e valami új jutalmazási forma, ami ugyancsak közvetlenül érinti az elítelt dolgozókat?

— Változatlanul a minőség javítása, az anyagtakarékosság fokozása, s természetesen a mennyiség növelése a célunk. Havonta részesülhet anyagi elismerésben az az elítelt, aki eleget tesz e hármas követelménynek. Ez a döntés kedvező visszhangot váltott ki az elítelték körében. Mutatkoznak is már bizonyos pozitív eredmények. Elég, ha csak csupán a harmadik negyedév eredményeit említem...

A beszélgetés végén fényképeket és egy vendégkönyvet mutatott a főmérnök. A fényképek a miskolci kiállításon készültek, a vendégkönyv a látogatók véleményét tartalmazza.

Egy fényképet mi is bemutattunk, a vendégkönyvből viszont csak idézni tudunk: a Szerencsi Csokoládégyár reklámfőnöke a gazdag választékot dicséri; az egyik látogató azt kérdezi: Hol kaphatók ezek a szép, praktikus cipők? — A vendégkönyvben sok lap tel meg elismerő megjegyzéssel...

— Ezek a beírások — tette hozzá a főmérnök —, arra köteleznek bennünket, hogy változatlanul a vevők igényeit, kéréseit tartsuk szem előtt...

—K. I.—

„Mostan színes tintákról álmodom”

A címben idézett szép Kosztolányi vers volt a motója Tökölön a tanévnyitó ünnepségnek. Szinte hagyomány már a fiatalkorúak intézetében, hogy az iskolaév kezdetét és végét jelentős eseménynek tegezik. A hallgatók mellett ott voltak a szülők is, akik rendkívüli beszélőt kaptak ebből az alkalomból. Magnószalag örökítette meg az ünnepély színvonalas műsorát...

Az ünnep percei hamar elszállnak, s következnek a hétköznapiak, amikor a tanulóknak helyt kell állniuk a munkában és az iskolapadban egyaránt. Az idei tanévben százharmincnyolcan kezdtek a négy, illetve folytatják általános iskolai tanulmányait. Közülük tizenhárman a lány, a többi fiú. A tököli általános iskola pedagógusai járnak ki az intézetbe, mint már évek óta. Hetenként kétszer van tanítás délután négy óráig, este fél nyolcig.

Az iskola igazgatóhelyettese elmondta: nagy elégedettség számukra azokat a fiatalokat tanítani, akik tulajdonképpen „felöltött fejűk” ismerkednek az abécével. Az alapismeret I. tanfolyamra tizenhároman, az alapismeret II-re huszonnyolcan jelentkeztek. (Ismeretes, hogy a két évfolyam az alsó tagozat négy osztályának felel meg.)

Idézzünk fel egy beszélgetést, amely az évnívón hangzott el. Farkas Bertalan tizenhét éves fiatalember és a riportert között.

— Hány osztályt járt kint?
— Egvet sem. Még nem láttam iskolát belülről, csak most, a börtönben.

— Levelez az édesanyjával?

— Igen, a zárkatársak írják nekem.

— S ő válaszol?

— Persze, de anyám is mással íratja a választ.

— Véleménye szerint, mikor írja meg élete első levelét?

— Gondolom, tavasszal... Anyám nem is tudja, hogy iskolába járok, meglepetés lesz...

S ha Farkas Bertalan nem is tudta olyan szépen meg-

fogalmazni gondolatait, mint a költő, bizonyára mélyen átérzte Kosztolányinak az ünnepségen többször elhangzott versét:

Kékkel hűgomnak, anyám-nak arannyal: arany-imát írnék az én anyámnak, arany-tűzet, arany-szót, mint a hajnal. És ha el nem unnám, egyre-egyre írnék...

A legnépesebb az általános iskola ötödik-hatodik osztálya, ide nyolcvenkettő járunk. A két esztendő anyagából egy év alatt tesznek vizsgát, s akinek sikerül, folytathatja a hetediket, nyolcadikat; ezeket az osztályokat azonban már nem vonják össze.

Sokan vannak, akik a nyolcadik általános befejezése után gimnáziumba jelentkeztek. Bencsik Gyula például 4,3-es átlaggal fejezte be az általánost.

— Ma már az általános műveltséghez hozzátartozik az érettség — mondja. — S ez is csak az alap, amely nélkül bizonyos szakmákra nem is lehet jelentkezni.

Esvetértünk vele, csak kitérte a legyen hozzá. A gimnázium első osztályába huszonkettő járunk. Másodikban tizen folytatják tanulmányait Harmadik osztályos tanuló jelenleg nincs; egy fiatalember. Kincses István viszont érettségire készült. Lehet, hogy mire a vizsgákra kerül sor, addigra éppen szabadul, de a dunaharaszti gimnáziumban magántanulónként érettségizik.

A nevelők elmondták, hogy több olyan fiatalról van tudomásuk, aki itt bent elvégeztet néhány osztályt, s kint folytatja gimnáziumi tanulmányait.

A büntetésvégrehajtási intézetben sokat tesznek azért, hogy megkönnyítsék a tanulást. A „diákok” egy óra munkaidő-kezdéséig kapnak. Vizsgák előtt három nap tanulmányi szabadság illet meg mindenkit. A kötelezően tanulószobák és tanulmányi felelősök segítik a felkészülést az órákra.

Az általános iskola elvégzése után nem mindenki jelentkezik gimnáziumba, a tanulók nagyobb része valamilyen szakmát tanul. A Zrínyi Nyomda kihelyezett üzemében a betanított könyvkötő, illetve gépmester szakmát sajátíthatják el azok, akiket érdekel a nyomdászat. Van néhány fiatal, aki gimnáziumba jár, s ugyanakkor nyomdásznak készül. Mások az EVIG-gyáregységben forgácsoló, tekeréselő tanfolyamot végzik az általános iskolával párhuzamosan. A betonüzemben januárban könnyűgépezelő tanfolyamot indítanak.

A nagy tanulási kedv arra ösztönözte a büntetésvégrehajtási intézetet, hogy tovább bővítsék a szakképzés lehetőségeit. Így került fel a kapcsolatot a Csepel Autógyárral, amellyel szerződést is kötöttek hegesztő tanfolyam indítására.

A jelentkezők egy hónap alatt gyorsított tanfolyamon sajátíthatják el a hegesztés ismeretét, s ez alatt az idő alatt nem dolgoznak. A Csepel Autógyár szerződést köt a hegesztő-tanulókkal, akiknek szabadulás után egy évig ott kell dolgozniuk az intézetben a tanfolyam elvégzéséig. De a fiúk körülmény, hogy a kereseti lehetőséget is: 9-11 forintos kezdő órabérral várják Csepelen a betanított hegesztőket. Most lehetőség nyílt arra, hogy azok tovább fokoztatban töltsék büntetésüket — tehát csak néhány hónapig vannak bent — szintén tanuljanak szakmát.

Hogy milyen nagy a jelentősége annak, hogy a szabadságvesztés-büntetésüket töltő fiatalok tanulhatnak, azt maucik a szülők is megfogalmazták az évnívón. Egy arva azt mondta: „Jóleső érzés látni, hogy ennyire tömörödnek a gyerekekkel. De fájó körülmény, hogy a börtönben vagyunk és az én fiam is itt van...” Egy apa így nyilatkozott: „Ami mi kint szeretnénk volna elérni a gyereknél, az itt a börtönben megvalósult... Sanyi most megírta, hogy a szabadulás után is folytatja a tanulást, és sofőr lesz...”

S. I.

HORTENZIA

Egész héten a kukoricát kapták. A nagy szárazság, a tűző nap megviseli az embert. Ezenkívül a naptár is most mutatta az évnek azt a szakaszát, amikor a falusi ember is kénytelen feladni a megszokott, természetes életritmusát. A tavasz, meg az őszi, és természetesen a tél lehetőséget ad arra, hogy a kelő nappal ébredjen, és a nyugvó nappal térjen pihenőre. A nyár kibillenté és ritmusból. Ha a kinti munkát be is fejezte, a ház körül a jószágot nem láthatja el napnyugtára. Persze, az esteli időből való kifizést reggelente pótolhatja olykor, de nem mindig. Marad hát a vasárnap, meg az ünnepek a pihenés pótlására.

Az asszony sokkal nehezebben aludt el, mint az ember. Ki tudja, hogy azóta hányszor olvasta el képeletében azt a levelet? Valahányszor olvasta, mindig újabb és újabb kétségek szorították össze a szívét: „Minek ez neki? Mik azok a kis rajzok a számokkal meg a betűkkel? Mire kell az neki? Hogy cigarettát kaphat érte? Hát anélkül nem kaphat? Eddig is kaptam, amennyi kellett!” Még álmában is a kis karikák, kis hurkák s drótok szövevényében verszódott, s minál inkább szabadulni akart közülük, annál jobban belegehálódott.

Megváltás volt számára a reggel.

Alig pinkadt, kiment ba-

ismét befeküdt az elsötétített szobába, s elaludt.

Ekkor érkezett Tenzi.

A lugasban ültek le beszélgetni. Innen jól láthatták, nincs-e a közelben valaki, akire nem tartozik ez a dolgot.

— Mutassa meg már még egyszer azt a levelet, Bori néni — kezdte a lány.

— Ugyan, ma sincs ebben más, mint ami tegnap benne volt. De itt van, nézd meg, olvasd el még egyszer, és mondd meg nekem, kislányom, mit tennél? Mik benne azok a kicsodák a számokkal, betűkkel?

— Valami műszereszerkezetek lehetnek. Bajosan kaphatunk ilyet itt, a falusi boltban — mondta a lány elgondolkozva.

— Bajosan kapunk? — örvendezett az asszony. — Szóval te is azt mondog, úgy gondold, hogy el kell juttatnunk hozzá?

— Mit tehetnénk, ha ezt kéri? Nem kerül ez sokba. Én holnap a városba megyek, meg is veszem neki, ha néniem is úgy gondolja.

— Vedd csak meg neki! Jobb, ha ott vesszük meg, legalább nem kell itt magyarázkodnunk, ha megkérdezné a boltos, hogy minek nekünk az ilyen.

— Így lesz jó. És majd eljuttatjuk hozzá.

— El. Csak az a baj, hogy most az apja akar hozzá menni. Én beszéltem rá, hogy illő volna már neki is elmenni egyszer a fiához. De rá ezt nem bízhatjuk.

— Rá nem. De mikor lesz még ez, amikor bátyám mehet! Laci ezt a leggyorsabb úton kéri. Csomagot nemso-

NÉGYSZEMKÖZT

Aki egyéni kegyelemmel szabadult

Több mint egy esztendőn keresztül együtt dolgoztunk. Nap mint nap találkoztunk. Egy idő után már egymás gondolatait is ismertük. Kiváló munkacsoport volt.

Önmagáról keveset beszélt. Szégyellte, hogy hogy bűncselekményét követett el. Tudta, hogy szépen induló pályájának befellegzett. Szülei idegileg összeroppantak. Azok, akik ismerték, nem akarták elhinni, hogy ez a nyílt tekintetű, csendes, tiszteletudó fiú börtönbe került.

Kiváló tanuló volt. A nyári szünetekben zsákolni ment. Tizennyolc éves korában szakmáit vezető jogosítványt szerzett. Előzetes vizsgálatot követően a katonatiszti szolgálatot választotta. A történet után édesapja hallani sem akart kisebbik fiáról. Hosszú időn keresztül csak az édesanyja látogatta.

Amikor az édesapja kórházban fekvő, négy nap bűntetés-felbeszélést kapott.

Idén júliusban a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanács egyéni kegyelemben részesítette.

A napokban a szerkesztőségben telefonon kerestem, és találkoztam a szerkesztővel. Az egyik kis budai eszpresszóban jöttünk össze. Nem sokat változott, de az arca már nem volt olyan sápadt, mint a börtönben.

A szabadulása óta eltelt három hónapról beszélt.

Mindent elől kellett kezdeni. Szabadulásom után szüleimhez mentem. Rövid idővel később, az egyik vállalatnál segédmunkásként helyezkedtem el. Nagyon rendesek voltak, nem kérdezték, hogy honnan jövök, voltam-e büntetve és ha igen, miért. Reggel hatól délután kettőig dolgozom. Kettőezerkettőszáz forintot kapok havonta.

Mi a távolabbi célja?

Gyermekeimről óta kérészem katonatiszti pályára, mindent erre tettem fel. Sajnos, ennek már örökre vége. Új területen kell megalapozni a jövőmet. Jelenlegi munkahelyemen biztosított az előmenetel. Szeretnék főiskolára menni, viszont a felvételi alapvető követelménye a „tisztá lap”. Várni kell, amíg a bűncselekményem elévül...

A középiskolában kitűnő eredménnyel érettségiztem...

Hat évvel ezelőtt fejeztem be középiskolai tanulmányaimat; most, szabad időmben gyakran előveszem a régi tankönyveket, és felfrissítem az egykor tanultakat.

Kevés elítelt részesül egyéni kegyelemben. Milyen érdekes volt, amikor megtudta, hogy azonnal szabadlábra helyezik?

El sem tudom mondani! Egy pillanatra összeszorult a torkom forogni kezdett velem az egész nevelői iroda. Robantam haza... Csodálatos érzés volt újra szabadnak lenni!...

Elmesélte hogy nemrég találkozott néhány volt évfolyamtársával akik azóta a néphadsereg tisztjei.

Összeszorult a szívem, amikor megláttam őket tiszt

egyenruhájukban. Ekkor éreztem, hogy milyen nagy örültséget csináltam... Ők már kész emberek, én meg most kezdek járni tanulni...

Járni tanul, de ahogy akaraterejét, szorgalmát ismerem, járni is fog, mert bűncselekménye bármilyen mértékben is hátráltatja előmenetelét, nem törte meg. Megvan a lehetősége, hogy fiatalkori kisiklását helyrehozza.

Nagyon szeretném bizonyítani, hogy a történet ellenére is becsületes ember válik belőlem...

Szemerélt az eső, felhajtott gallérral, fázósan igyekeztem a metrőállomáshoz. Bűsűzünk. Kezet fogtunk; ő hóna alatt a tankönyvekkel sietett — németóra...

ZIMM

„A vitára mindig kész vagyok...”

Tisztelt Szerkesztőség!

Köszönöm levelem közlését a magam és azoknak a nevében is, akiket ez a téma érint.

Ha általában egyet is értek a cikkekben leírtakkal, nézetem szerint mélyrehatóan kell vizsgálni minden egyes témát; külön kell választani az első bűntényeseket és a visszaesőket.

Szeretnék most visszatérni a vitaindító cikkre, amelyben ön határozottan állítja, hogy szünetelt bűnöző nincs, amellyel levelemben én is teljes mértékben egyetérttem. Csupán azért hozom fel, hogy éppen ezzel bizonyítsam: mennyivel fontosabb ezeknél a környezet hatása.

A legtágabb környezet is hatással van a bűncselekmények fajtáira. Nézzük azonban a közvetlenebb környezetet! Az első bűntényesek, megfigyelésem szerint, kilencven százalékban fiatal emberek. Ha megvizsgáljuk, hogy miért kerültek börtönbe, első helyre kerülnek korunk bűncselekményei. Melyek ezek? Kocsilopás, kocsifeltörés, motorlopás, víkendhazifeltörés stb. Itt már nemcsak a körülmény, hanem

egy másik téma — az alkalom — is ösztönöz lehet a munka nélküli pénzszerezés lehetőségei között.

Elesen kiütözik a környezet hatása a fővárosba került fiatalok esetében. Nem tartoznak még a városba, de már a faluhöz sem igazán, s ezért könnyen befolyásolhatókká válnak, és rossz környezetbe kerülve igen könnyen adják meg magukat, és térnek le a becsületes útról. A fent említett példákkal állítom — önnel ellentétben —, hogy a környezetnek nem kevés, hanem döntő szerepe van mindnyájunk életében. Mert ha valaki rossz környezetbe kerül — rendelkezézik bármilyen jól tulajdonságokkal —, és nem tud kiszakadni ebből a körből, csupán idő kérdése, hogy mikor válik bűnözővé.

Némi iróniával azt lehetne mondani, hogy a bűnelkövetők a társadalom rossz gyerekei. Szerencsére azonban a mi társadalmunk egyik fő jellemzője a humanitás. Ön például a KÖPÉM-et és a Dunai Vasművet említette. Véleményem szerint, egveseknek ez talán nagyon komoly segítség, de vannak

Fazekas Ferencné azt mondaná, hogy ártatlanul ítélték el.

Mi volt a bűncselekménye?

Sikkasztás... Egy termelőszövetkezetben dolgoztam, én kezeltem a pénztárt. Egy ellenőrzésnél kiderült, hogy nyolcvankét ezer forint hiányzik. Nem is lehetett a pénztárban, mert én azt kifiztettem a háztájiban hízalt állatokért. A baj az volt, hogy az erről szóló bizonylatok eltűntek.

Hogy tűnhettek el?

Valaki betört a pénztárba, és elvitte. Azt mondták, hogy én követtem el önbetörést. A bírósági szakértő megállapította, hogy csak nekem lehetett érdekem. Pedig nem így volt...

Miért nem kért ellenőrző szakértőt?

Az első fokon kértem, akkor íel is mentettek... De aztán az ügyész fellebbezett... S a másodfokon azt állapították meg, hogy a két szakértői vélemény között nincs ellentmondás, és másfél évre ítélték.

Volt már büntetve?

Nem, még soha, s azt hiszem, nem is leszek, mert nem vállalom többet olyan munkakört, ahol pénzzel kell dolgozni.

Milyen képesítése van?

Könyvelést tanultam, a pénztárhoz nem étek. Nem is akartam odamenni, de azt mondták, ide kell az ember, ezt csinálom. Bár inkább ki léptem volna...

Könyvelés volt elvállalni azt, amihez nem ért.

Rendszeresen ellenőrizték a pénztárt soha semmi probléma nem volt, csak most, legutóbb... A karácsonyi ünnepek alatt történt... Mikor bemegyek december huszonehétedikén, látom, hogy a rácson még a lakat sincs rajta...

Ki mehetett be oda magán kívül?

Fogalmam sincs... Különbösen sem állíthatom, ha nem láttam, hogy ki volt a tettes. Az ilyesmi rágalmasz... Az viszont biztos, hogy annál a szövetkezetnél én voltam az ötödik pénztáros, aki hasonlóan járt...

Mit tudott felhozni mentesítésére?

Sajnos, semmit. Az még külön pech volt, hogy a lakásban is ugyanabban az udvarban volt. S ha én nem is men-

tem vissza a pénztárba, látom kelleit volna, ki megy be az irodába. De hát az ünnepek alatt mással foglalkoztam. Gondolom, különben sem feladatam, hogy munkaidő után orizzem a pénztárt, ha egyszer rendezesen bezárom!

Bizonyos benne, hogy nem hagyott nyitva valamit, hiszen akkor épp olyan feles-

Már a lakásomon voltam, amikor jött valaki a kulcsokért, hogy az irodában hagyta a táskáját. Amikor visszahozta, nem szólt semmit. En a három nap alatt arra felé sem néztem...

Hogyan fogadta a hírt a család?

Ők hisznek az én ártatlanságomban... A két gyerek miatt nagyon ideges vagyok. Bár az anyósom megígérte, hogy mindennap jön, megfőz, gondját viseli a lányoknak. A munkahelyemen is — mert kőzbe kiléptem a szövetkezetből — rendesek voltak, azt mondták „szemmel tartják” a férjemet... és visszavárnak... Ezzel együtt mindannyiunknak nehéz... Nem tudok belenyugodni az ítéletbe...

Nem feladatunk, hogy eldöntsük, igaz-e Fazekas Ferencnek, vagy sem. Egy tanulást azonban mégis le kell vonnunk: senki ne vállaljon el olyan munkakört, amelyhez nincs meg a kellő szakképzettség, mert akaratlanul is követhet el olyan hibát, amelynek súlyos következményei lehetnek.

S. I.

A felkelő nap felé...

A MILLIOMOS

A befogadó zárkában csendesen beszélgetnek az elítéltek. A központi téma: a pénz. Különböző vélemények, cigarettafüstben úszó gondolatok, töprengő arcok.

„Ofelsége, a pénzcirály” veszi át a dicsekvés stafétáját. Kihívó füstkarikákat formál a Chesterfieldből, hogy mindenki észrevegye: ő márkás cigarettával vonult be, s nem holmi olcsó pipadohánnyal. A mellette ülő fiatal elítelt szájatva nézi a „nagymenőt”.

A pénz? Zsiga bácsinál nem probléma, barátocskáim. Nincs okom panaszra, mindennem megvan. Ha kedvem kerekedik egy kis nyári kalandra, megnyerem a Fiatomat, s irány a Balcsi! Oké nők, romantikus holdfény, Napoleon könyvek, perzsaszőnyeges luxushotel, vitorlás a kéklő habokban. Ez am az élet, pajtikáim! Maszek tévészerező vagyok, ötszázon alul nem is tárgyalok az ügyféllel. Nem szívbarjos a Zsiga bácsi!

Mondja bátyám — szól közbe a csodálkozó ifjú —, ha ennyire jól megy magának, hogy lehet az, hogy mégis idekerült?

A várakozástól fénylő tekintetek elől a „pénzember” köhögési rohamba menekül. Kínosan hosszú szünet után szól meg.

Négy évvel ezelőtt elváltam a feleségemtől, azóta ismét legényéletet élek. Az asszony beperelt, mert két éve nem fizetem a gyűjtést. Három fiam van, betöltötték már a tizennégy évét, úgy gondoltam, elég nagyok már ahhoz, hogy elartsak önmagukat. Így nem küldtem egy fillért sem. No, de ők gimnáziumba járnak. Tanulnak. Micsoda flanc! Rázák a rongyot! És nagyravágásukban börtönbe juttatják az apjukat!

A szónoklatot csend követte. Sajnáljuk volna a Fiat- és egyéb „leányalom-tulajdonost”, de... valahogy erre senki nem ért rá...

A HAJNAL VŐLEGÉNYE

Elérkezett a várva várt perc, kinyílt a börtön kapuja. Hajnalodott.

A fiú mélyen a tüdejébe szívta a mámorítóan friss levegőt. Leült egy ligeti padra, és kábultan nézte a naponta lejártszó természeti tümeményt, a pirkadat közeledtét. A park sétányán időnként átsietett néhány munkába igyekvő ember. Futó pillantást vetettek feléje, s nem sejtették, hogy az ifjú a padon a hajnallal rendezük.

Hévesen dobogó szívvel várta imádott kedvesét. Évek óta nem találkozott, hiszen hosszú ideig csak az éjszakával barátkozott. Számára este tizkor kezdődött az élet.

Meglepetést tartogatott a megcsalt és hűlően elhagyott kedves részére. A legszebb gondolatok virágcsookrál érkezett...

...Hajnal, szerelmesem! Térdem állva esedezem bocsánatért! Szeretlek nagyon egymást, s én mégis becsaptalak. Az éjszaka lett a partnerem, akivel együtt futottam kétes kalandok után. Milyen volt ő, a másik? Kihaszánt, tönkretett, s én sodródtam szeszélye hullámain a mélyvízbe, az alvilágig.

„Az alvilágnak nincs romantikája...” turbékolta a lokál zongoristája. Kéjhajhász fenevadak vonaglottak a rózsaszín hangulatfényben, alkoholmámorban tobzódtak az idegek, százfórintos szerelmi juvarjaikat bonyolították a Rákóczi téri lányok, perverz erkölcsök piacoltak a skót whisky mellett, feltört kocsik holmijai vándoroltak a bizományiba. Útszéli bokrokban csöveztek a nap fűtével, ahol a zakóm volt a hálószobám, és autósárdából loptuk a vacsorát.

Ilyen a másik! Rideg, komisz és kegyetlen. Kedves hajnal, nézd el a bűnömet! Igérem, hogy hűséges társad leszek egy életen át; s az éjszakát örökre elfeledem!

A hajnal rámosolygott, s egy kósza szellő bátorítóan végigsimított az arcán.

...És a fiú elindult a felkelő nap felé...

Mészáros József elítelt Tolna megyei Bv. Intézet

kára kaphat. Abban kell eljuttatni neki!

Abban.

De hogyan?

Majd kitaláljuk, csak legyen meg, amit kér, csak tud megvenni — mondta az asszony, s elővette a levelet. — Jó lenne, ha most a saját írásoddal lejegyezgetnéd magadnak ezeket a jeleket, hogy el ne felejtésd. En ezt a levelet ki nem adom a kezemből, oda nem adom még neked sem! En ezt nyomban elégetem, mert égeti a zsebemet. Aludni se tudok nyugodtan, amíg ez megvan!

Az asszonyon ismét erőt vett valamiféle ijedelem.

A lány kis noteszt vett elő retiküljéből, a gyűrt papírról gondosan átírta magának a számos és a betűs jeleket, s visszadta a levelet:

Ezt most már elégetheti, Bori néném.

Csak ügyesen, kislányom! — bocsátotta útjára a lányt.

A férjhez vágyó lányok és az egyetlen fiúk kedvét kereső anyák félelmetesen nagy kombinátorok tudnak lenni. Bár az elégetés után is sok álmatlan éjszakájába került az asszonynak az a levél, a legközelebbi csomagban csak elmentek a gonosz kis szerkezetek.

Válasz is jött azóta a fiútól. Azt írta:

„A szabályok betartásával, szorgalmas munkával, a felügyelet iránti tisztelettel készülök a mielőbbi szabadulásra!”

Ha kicsit mereven is, szépen hangzottak volna ezek a sorok, ha nem jön korábban az a gyűrt levél, s ha nem ment volna el azóta az a cso-

mag, amire a fiú levelében még csak célzást sem tett.

A levelet Tenzi kapta. Este vitte Bori néniének:

Olvassa! Azt írja, minden a legnagyobb rendben van.

Hát ez eddig is így volt. Ezt eddig is így írta. — Az asszony elolvasta, visszaadta a levelet. — Nincs ebben semmi. Vajon megtalálta-e, amit kért?

En is azt szeretném tudni, Bori néném.

Megjött az ember. Kedvesen üdvözölte Tenzit:

Te is itt vagy, lányom?

Igen. Írt Laci. Csupa jót írt.

Úgy látszik, megfogták benn. Eszretértették — dörmögött az öreg, de ennek most nem örülhetett sem Tenzi, sem az asszony. — Szereted te ezt a fiút?

Nagyon — sütötte le a szemét Tenzi.

Akkor csakugyan eljegyzés lesz karácsonyra?

Hagyd ezt itt nekem! — nyúlt az asszony a levél után.

Jó.

Tenzi elköszönt. Az öreg kérdésére nem válaszolt.

Az édesanya családostan tette el a levelet. Valami többet várt. Amit várt, a rejtelmes kis szerkezetekről nem írt a fia egy szót sem. Még csak egy célzással, egy szokatlan jelzéssel sem utalt rá. Ő pedig írta neki: „Azt a dolgot elintéztük Tenziéké!” A válasz erre is csak annyi volt: „Nagyon jól tették, ha elintézték!”

Alig várták már az új látogatás idejét. Az asszony is, Tenzi is azon mesterkedett, hogyan kellene az embert lebeszélni az útról. Ez most nem látszott könnyűnek, hiszen éppen az asszony vette rá az

urát, hogy most már ideje, hogy ő is meglátogassa a fiát, ideje, hogy megkülönböztesse vele, hogy ezzel is előgátlja korábbi hazatérését. Az ember nagy nehezen ráállott. Szégyellte a fia cselekedését, haragudott érte alig szűnő, makacs haraggal. Korábban az asszonyra is megharagudott, mikor szóvá tette, hogy neki is illő lenne már egyszer látogatni menni. Most, hát mit tegyenek?

Segítségükre jött, hogy június végére, a legnagyobb munka közepén jött el a látogatás ideje. Tenziben hirtelen megnőtt a bátorság. Kérlelni kezdte az öreget:

Hadd menjek most én, Tamás bátyám! Maga úgysem szeret vonatolni. bumlni, majd én elmondok neki minden! Elmondom, én kértem meg Tamás bátyámat, hogy én mehessenek. Ha előbb gondolunk rá, ketten is mehettünk volna!

Ketten löknénk ki annyi útiköltséget! — horkant fel az öreg, és az asszonyok már tudták, hogy nyert ügyük van.

Vasárnap aztán Tenzi ült Laci-val szemtől szembe a beszélőhelyiségnek átrendezett bv. intézeti ebédlőben. Mosolvgtak egymásra. kedves témákról beszélgettek, s amikor a zsbongásban Tenzi úv vélte, hogy most itt az alkalom, megkérdezte:

Minek kellett neked az a dolog?

Bindzsulának — bökte oda a szót a fiú, majd összerántotta a szemöldökét: — Ne beszéljünk erről!

— Apád megbékült veled. Ő akart jönni, de én lebeszéltem, mert erről nem tud. Anyádat meg engem ez izgat azóta.

Ne! — intett a fiú erő-

lyesen a fejével, s minden átmenet nélkül a nyári munkakörrel kezdett beszélni: — Az öreg még mindig olyan lelkes?

Olyan leszó, amíg é!

Az elnöknek ki a pilótája?

Karácsonyra újra te lehetsz, ha minden jól megy.

Jól megy.

A lány kicsit csalódottan távozott a beszélőről. Amire kíváncsi lett volna, éppen arról tudta meg a legkevesebbet. Nem tetszett neki a fiú viselkedése. „Mi az, hogy bindzsula!” Minél többször ismételtette magában ezt a keleti varázsigeinek tűnő szót, annál nyugtalanabb lett.

Minden jól van — mondta otthon Bori néniének —, én mégis valami rosszat érzek. Mikor megkérdeztem tőle, hogy mi lett azzal a dologgal, csak annyit mondott: „Bindzsula!” Többet nem volt hajlandó erről beszélni. Csak egyszer mondta ki azt is, hogy bindzsula.

Lehet, hogy viccelt veled. Lehet, nem értette meg, mire célzol! Akár bátyádat is küldhettem volna helvetted, ha ennyit nem bízhatsz rá az ember!

Higgye el Bori néném, megtettem, amit tehettem. Magának sem mondott volna egyebet.

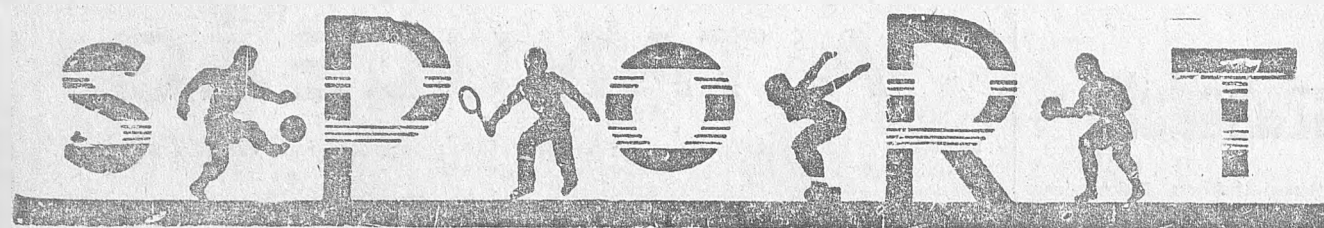
A kis szópárba-j mindkettőjüket lehagolta. Nyugtalanán tette őket az a szó is, hogy bindzsula. Anyyra érthetetlen, annyira nem világos, hogy csak baj származhat belőle.

Ugyan, ez a buta lány — gondolta az asszony.

Pedig ekkor már megtörtént a baj...

(Folytatása következik)

Sz. G.

Viharfelhők az utolsó 20 percig

Magyarország—Luxemburg 4:2

A kezdetre nem volt panasza, hiszen a tavalyi Európa-bajnok aranyérmes utánpótláscsapat utóda, a jelenlegi 23 év alatti válogatott magabiztosan, 3:0 arányban nyert Luxemburg ellen. A gólokat Hauzer (2) és Fehérvári lőtte. A várakozásnak megfelelően „sima” győzelmet aratott a „kis válogatott” és a biztató előjáték után kezdődött a nagy válogatottak találkozója.

A magyar csapat legutóbb 22 évvel ezelőtt mérkőzött mostani vendéglátójával, akkor 7:2 arányban bizonyult jobbnak nála.

Az első érdekesség: a 2. percben egy hónap után először kisütött a nap Luxemburg fölött. Talán a játékosokat is inspirálta a kedvező meteorológiai jelenség, mert mindkét oldalon igen nagy elánul vetették magukat a küzdelembe.

Egy rossz hazaadás után (Kántor), Mészáros csak ügyel-bajjal mentett, aztán gólt kapott a magyar csapat. Három elképesztő hiba (Kántor, Horváth, Harsányi) után a labda Braun átadása nyomán Doussier elé került, aki az ajándéklabdát magabiztosan lőtte Mészáros kapujába (1:0). Mintha megismétlődött volna a bécsi emlékeztető rövidzárát.

A váratlan gól szerencsére jótékonyan hatott, ezt jelezte a gyors és frappáns egyenlítés. A 19. percben ugyanis „szöglethez jutott a magyar csapat. Tóth mesterien nyeste be a labdát, és Horváth magasan felugorva fejt a luxemburgi kapu bal alsó sarkába (1:1).

Aztán mezőnyjáték következett, majd a 29. percben a sokadik magyar szöglet után ismét Tóth András ívelt be egy szögletet, majd újból ügyesen küldte a kapu előtti légtérbe a labdát, Horváth nem érte el fejjel, ott volt viszont Nagy, aki senkitől sem zavartatva a bal sarokba patintott (2:1).

A vezetés megszerzése után a magyar csapat irányított, de játékból hiányzott az átütő erő és kényelmesen formáltak az akciókat, s hiába birtokolták többet a labdát, főlényük meddő maradt. Aztán két perccel a féldíj befejezése előtt, váratlan esemény következett.

A védelem csődöt mondott: Braun előbb Harsányit, majd Horváthot is kicselezte és a magyar hátvédek csak szabálytalanul tudták szerelni a büntetőterületen belül. Az izlandi Potturson ekkor jogosan tizenegyet ítélt, amit Doussier értékesített és így csapata behozta hátrányát (2:2).

A magyar védelem az egész játékrész folyamán könnyelműséget könnyelműségre halmozott, úgy látszott, nem tartják ellenfélnek a luxemburgi amatőrök válogatottját.

A szünetben a magyar szakvezetők érthető módon lendületesebb játékot kértek. Ezt meg is fogadták a futballisták, mert szinte folyamatosan támadtak, s bár akadt egy-két veszélyes luxemburgi akció is, egyértelmű fölénybe került a magyar válogatott. Ennek eredménye az 55. percben jelentkezett. Török nagyszerű ütemben futott el a jobb oldalon és erőteljes beadását Nagy (három védő közül kibújva), öt méterről fejté Moes kapujának jobb alsó sarkába (3:2).

Továbbra sem csökkentette az iramot a magyar csapat és aztán újabb gólt szerzett újpesti-ferencvárosi koprodukcióban. A mezőny legjobbjá, Tóth, a 70. percben közvetett szabadrúgáshoz jutott, a luxemburgi védők valamennyi

magyar támadót lefedezték, de nem ügyeltek a középpályás Bálintra, aki az eléje gurított labdát 17 méterről nagy erővel rúgta a luxemburgi kapu közepébe (4:2).

A kétgólos előny birtokában végre úgy adogattak a magyarok, úgy vezették elvarták tőlük, s ahogy a luxemburgiak ellen illik játszani. Bár szürkületben zajlott le az utolsó negyedóra, de az a magyar támadókat nem zavarta.

A magyar csapat biztos győzelemmel, megérdemelten, ha nem is a várt arányban fejezte be az Európa-bajnokságot játszott első csoportmérkőzését.

MAGYARORSZÁG: Mészáros — Török, Harsányi, Horváth, Kántor — Fazekas, Bálint, Tóth — Péntes, Kiss, Nagy.

LUXEMBURG: Moes — lip, Trierweiler — Doussier, Fandel — Flenghi, Zuang, Hansen — Da Grava — Phil-Braun, Langers.

Három pont előny

Ú. Dózsa—Pécs 5:1

Szerdán, a Megyeri úton az NB I elmaradt mérkőzésén (a világitóberendezés csődöt mondott és 1:0-ás Ú. Dózsa-vezetésnél félbeszakadt a szeptember 14-i találkozó) az újpestiek érdekes körülmények között arattak nagy gólarányú győzelmet kétezer néző előtt.

Az első játékrészben kiegyenlített volt a küzdelem. Bár a lila-fehér csapat már a 3. percben előnyt szerzett, a folytatás csak húsz perccel később következett — „luxemburgi góllal”. Tóth bal lábbal mesterien nyeste a labdát szabadrúgásból a pécsi kapu elé, s itt Horváth ügyesen fejjel ívelt a kapuba (2:0). Az Ú. Dózsa vezetése birtokában nem ambicionálta a góllövést, kényelmesen, de tetszetősen játszott. Védelme azonban sokszor meglepő dolgokat művelt, Harsányi többször is hibázott. A 39. percben Horváth és a rosszul reagáló Szigeti kapus hibájából a Pécs csökkentette hátrányát, Konrád szabadrúgása után Horváth és Szigeti egymásra várt, miközben Maurer fejt a hálóba. (2:1).

Szünet után gyorsan elődött a mérkőzés sorsa, mégpedig úgy, hogy Maurer újabb gólt szerzett — de a pécsiek bánatára: öngólt. Tóth beadásánál Rapp a tribünre hangzóan kiáltotta: „Hagyd!”, de a pécsi védő fejjel saját kapujába csúsztatva a labdát (3:1). Ezzel a Pécs „feladta a versenyt”, sorozatos új-

pesti rohamok után a 70. percben Tóth labdáját Bene oxforddal továbbította és Töröcsik megszerezte első NB I-es gólját (4:1). Három perccel később Fazekas 18 méterről váratlanul lőtt és a labda védhetetlenül vágódott a jobb felső sarokba (5:1).

Az Ú. Dózsa három pont előnnyel vezet a 9. forduló után.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Ú. Dózsa	9	8	1	—	30	9	17
2. Bp. Honvéd	9	6	2	1	19	6	14
3. Ferencváros	9	4	3	2	15	10	11
4. Zalaegerszeg	9	5	1	3	11	10	11
5. Videoton	9	3	3	3	11	11	9
6. Tatabánya	9	3	3	3	6	8	9
7. Csepel	9	3	2	4	13	13	8
8. Békéscsaba	9	3	2	4	16	18	8
9. MTK	9	2	4	3	9	11	8
10. Diósgyőr	9	3	2	4	16	19	8
11. Pécs	9	2	4	3	9	13	8
12. Haladás	9	3	2	4	10	20	8
13. Vasas	9	3	1	5	11	14	7
14. Rába	9	2	3	4	13	17	7
15. Salgótarján	9	2	2	5	7	13	6
16. Egyetértés	9	1	3	5	9	17	5

MÜNCHEN: Vége szakadt a Bayern München labdarúgócsapatának négy év óta tartó hazai veretlenségi sorozata. Az EK-védő 2:0-ra kikapott a Schalke 04-től, s a bajnokságban hat forduló után, három vereséggel a táblázat második felében foglal helyet.

BURGASZ: Hort csehszlovák nagymester nyerte a nemzetközi sakkversenyt, amelyen hét nemzet versenyzőit indultak. Szabó László holtversenyben a 4-10. helyen végzett.

ZÁGRAB: Barátságos labdarúgó-mérkőzésen 50 000 néző előtt Surjak góljával 1:0 arányban nyert Jugoszlávia válogatottja a Burginich, Mazzola, Rivera, Riva helyén fiatalokkal szereplő olasz együttes ellen.

NB II

Áll a harc

Úgy látszik, hogy a SZEOL magára talált, mert Rákocsabán győzte le a Volán csapatát. Az idegenben játszó csapatok közül a Komló, Oroszlány és Szekszárd szerzett 1-1 pontot.

SZEOL—Volán 2:1 (0:1). Rákocsbánya, 2000 néző. V: Petri.

Bp. Spartacus—Komló 1:1 (0:0). Kőer u., 300 néző. V: Műncz.

Ganz—MÁVAG—Oroszlány 0:0. Kőbányai út, 500 néző. V: Maróti.

Kaposvári Rákóczi—FŐSPED Szállítók 2:0 (0:0). Kaposvár, 5000 néző. V: Nagy B.

Szolnoki MTE—Debreceni VSC 2:1 (1:1). Szolnok, 1500 néző. V: Győri.

Dorog—Ózd 3:0 (0:0). Dorog 1000 néző. V: Maczkó.

Kossuth KFSE—Budafok 2:1 (1:1). Szentendre, 600 néző. V: Emsberger.

Eger—Olajbányász 2:1 (1:0). Eger, 800 néző. V: Demeter dr.

MÁV DAC—Várpalota 4:0 (2:0). Győr, 2800 néző. V: Kristóf.

Dunaújváros—Szekszárd 4:4 (2:1). Dunaújváros, 500 néző. V: Borsos.

1. SZEOL	12	8	2	2	24	12	18
2. MÁV DAC	12	5	6	1	20	9	16
3. Komló	12	6	4	2	15	13	16
4. K. Rákóczi	12	6	3	3	19	11	15
5. Bp. Spartac.	12	5	5	2	23	16	15
6. Volán	12	6	3	3	20	13	15
7. Olajbányász	12	5	3	4	20	15	13
8. Dorog	12	5	3	4	14	13	13
9. Dunaújváros	12	3	6	3	20	20	12
10. KKFSE	12	5	2	5	14	16	12
11. Oroszlány	12	3	6	3	9	14	12
12. SZMTE	12	4	3	5	15	16	11
13. G.—MÁVAG	12	2	7	3	10	11	11
14. Szállítók	12	5	1	6	12	16	11
15. Budafok	12	3	4	5	16	18	10
16. Várpalota	12	4	2	6	16	18	10
17. Ózd	12	3	2	7	13	21	8
18. Szekszárd	12	2	4	6	18	27	8
19. DVSC	12	2	3	7	10	17	7
20. Eger	12	3	1	8	11	23	7

SAKK

1. Szovjetunió... 4. Magyarország

A kolumbiai Medellinből már elutaztak a női sakkcsapatverseny résztvevői, amikor még az első helyért küzdött a szovjet és a román csapat. A mérkőzést a szovjet együttes nyerte meg, így akárcsak legutóbb, most is megszerezte az aranyérmeket.

— Mindössze fél pont választott el bennünket attól, hogy a világbajnoki címért mérkőzhessünk — mondja már itthon Verőci Zsuzsa, a magyar csapat egyik versenyzője. — Ha döntetlent érünk el a szovjet csapattal az utolsó fordulóban, akkor mi játszhattunk volna a románokkal és a szovjet együttes a negyedik. Miután 1,5:0,5 arányban kikaptunk, így mi kerültünk a negyedik helyre.

A tornán a magyar csapatból Verőci és Ivánka 8-8, Porubszky két mérkőzésen szerepelt. J

TORNA

Rejtély a könnyedségük

Látványos japán-magyar bemutató — a VB jegyében

A japánok a müncheni olimpián ámulatba ejtették a sportvilágot, azóta sem álltak meg és új szenzációkkal készülnek a két hét múlva kezdődő vancouveri világbajnokságra — ez volt a vélemény a Magyarországi-Japán férfi- és női tornaszűzben mutatott után.

A tornaszűz legnagyobb értéke az volt, hogy a közelgő világbajnokság előtt a magyar közönség elsőnek kapott ízelítőt a japánok — mindenekelőtt a nőket sokszorosan felülmúló férfiversenyzők — különleges szabadon választott gyakorlatokból.

A műsor első felében a japán tornászok bebizonyították, hogy ma a talajon a dupla szaltó olyan elem, mint amilyen tíz éve a kézenátfordulás, vagy pedig a szimula szaltó volt. Minden mozdulatukat légies könnyedséggel, az erőlködés minden jele nélkül mutatják be. A magyarok közül hozzájuk hasonló teljesítményt elsősorban Molnár Imre nyújtott, valamennyi szerez sokat fejlődött az olimpia óta.

Nagy sikere volt a nők között Császár Mónikának, akinek biztonságát és eleganciáját sem a japánok, sem pedig magyar vetélytársnői nem tudták megközelíteni.

ÚJSZERŰ ELEMEL

Óriási érdeklődés kísérte az olimpiai bajnok Kato, a világbajnok Kenmocu és Cukahara

LABDARÚGÁS

Céljuk már Montreal

Győzött a magyar csapat Egerben

Ezer télkabátos, esernyős, bátor néző volt kíváncsi Egerben a magyar és a csehszlovák labdarúgó-válogatott barátságos találkozójára.

Mindkét részről a mérkőzés a csapatkeresés, kialakítás, összehoztatás ügyét szolgálta.

— Úgy itéljük meg, esélyünk van jó együttes szervezésére a montreali játékokig — mondta Milán Moravetz, a vendégegyüttes edzője.

A sárdagasztás 90 percében többnyire a vendégek támadtak, néhány akciójuk gólt ígért, de szerencsére kimaradt. A 10. percben alakult ki az első magyar helyzet. Királyvári beadását Szabó lőtte kapura, de az elvetődő Kereti fejét érintve vágódott ki a labda.

Tíz perc múlva azonban egy

szereplését, s a tornasport nagyságai nem is keltettek csalódást. Valamennyiük teljesítményén látszott, hogy e három tornász közül legalább kettő biztosan pályázhat a világbajnoki összetett döntő érme helyezésére.

Szinte minden gyakorlat után zúgott a taps, száz és száz fényképfelvétel készült Katoról és társairól, Magyar Zoltánról, az Európa-bajnokról és csapattársairól, a lányokról. Peregetek a filmfelvételek, két látószögben képmagnófelvétel is készült. Maradnak tehát emlékek, szakmai dokumentumok a látványos eseményről.

HOGYAN CSINÁLJÁK?

A verseny után a szakemberek elragadtatottan nyilatkoztak.

— Szinte megfeszíthetetlen, hogyan tudnak a japán tornászok ilyen komolyan, fejelemzetten, mégis könnyedén, vidáman versenyezni — mondta Békési Sándor, a női válogatott edzője.

— A magyaroknak sincs okuk szégyenkezésre, tíz év óta figyelem őket, még soha olyan közel nem álltak a világlélektől, mint most — mondotta a látótákról Takemoto Maszai, a japán küldöttség vezetője. — Másodszor láttam Magyar Zoltánt, az a véleményem, hogy jelenleg az ő gyakorlatában van a legtöbb nehéz elem a világon.

újabb lepattanó labdából Szabó a hálóba gurított (1:0).

A gól után is a vendégek maradtak támadásban, többet kezdeményeztek, és a 70. percben Dvorzsák fejesével egyenlítették: (1:1). Már úgy látszott, hogy ez marad a végeredmény, amikor egy perccel a befejezés előtt Mucha megszerezte a győztes gólt (2:1).

A rendkívül rossz időben és mélyen felázott talajon nem alakulhatott ki jó játék, a több válogatott játékoskal fellálló vendégek (Keleti, Szamek, Medvigy, Dvorzsák, Panyenka, Herda és Ternéni) nagy küzdelemre kényszerítették az első alkalommal kiálló olimpiai együttest, amely lelkesedéssel jelesre vizsgázott.

Birkózó-világbajnokság Katowicében

Réczi és Rovnyai bronzérmes

Nyolcezer néző előtt két szönyegen rendezték meg az idei kötöttfogású birkózó-világbajnokság döntőit.

Az egyes súlycsoportok eredménye:

48 kg: 1. Zubkov (szovjet), 2. Alexandru (román), 3. Georgijev (bolgár), ... 5. Seres.

52 kg: 1. Kirov (bolgár), 2. Arutyunov (szovjet), 3. Ginga (román), 4. Rácz.

57 kg: 1. Muszafin (szovjet), 2. J. Lipien (lengyel), 3. Frigies (jugoszláv), ... 6. Molnár.

62 kg: 1. K. Lipien (lengyel), 2. Kavkajev (szovjet), 3. Réczi.

82 kg: 1. Nazarenko (szovjet), 2. Ivanov (bolgár), 3. Enache (román), ... 5. Hegedüs M.

90 kg: 1. Rezancev (szovjet), 2. Nikolov (bolgár), 3. O. Moinea (román).

100 kg: 1. Balbosin (szovjet), 2. Goranov (bolgár), 3. Martinescu (román).

100 kg-on felül: 1. Tomov (bolgár), 2. Morcsiladze (szovjet), 3. Rovnyai.

ASZTALITENISZ

Magos és Gergely

Miskolcon, a Tizek Bajnokságán a várakozásnak megfelelően az esélyesek nyertek. A nőknél Magos (Statiztika) biztosan szerezte meg az első helyet klubtársai Lotaller és Kisházi előtt. A férfiaknál az est fénypontja a Gergely—Jónyer mérkőzés volt. A közönség szinte perccenként tapsolta a látványos csatát. Végül Gergely (BVSC) győzött 3:2-re, egyben bajnok is lett, 2. Timár (Bp. Spartacus), 3. Asztalos (Ganz-MÁVAG) 4. Jónyer (Bp. Spartacus).

RÖVIDEN

MOSZKVA: Sportszerűtlen életmódja miatt Anatolij Bajdacsnyijt kizárták a Dinamo Moszkvából és egyben törölték a labdarúgó-válogatott keretből is. A 22 éves játékos a szovjet labdarúgás egyik legnagyobb ígéretének tartották.

KRASZNOJARSZK: Tizenkét féléves és nehézszúlyú birkózó részvételével rendezték meg a Szovjetunió első ízben kiírt szabadrúgású abszolút bajnokságát. Az elsőseget az olimpiai bajnok Ivan Jarlin szerezte meg, ellenfelei közül hetet győzött le.

ROMA: Barátságos mérkőzésen a szovjet labdarúgó-válogatott 1:1 arányú döntetlenre végzett a római csapatával szemben.

NB III

Északnyugati csoport

MOTIM TE—KOMÉP	3:2
Pápa—Dunakeszi	5:1
Fűzfő—AURAS SE	2:2
Pét—Soproni VSE	2:2
SZSE Dózsa—Gy. Elektr.	2:2
Ajka—Sabaria	1:0
Győri D.—Esztergom	1:1
S. Textiles—Bakony V.	1:0
Bauxitbányász—Körmend	0:0
Vác—Bábolna	1:1

1. KOMÉP	12	6	4	2	19	15	16
2. Fűzfő	12	6	3	3	27	18	15
3. Sabaria	12	6	3	3	22	13	15
4. SVSE	12	6	3	3	21	15	15
5. Bauxitb.	12	6	3	3	16	15	15
6. MOTIM	12	6	2	4	25	22	14
7. Bábolna	12	4	5	3	24	19	13
8. Győri D.	12	5	3	4	18	20	13
9. Bakony V.	12	5	2	5	15	13	12
10. Pét	12	3	6	3	21	20	12
11. Ajka	12	5	2	5	15	15	12
12. AURAS	12	3	6	3	23	28	12
13. Vác	12	3	5	4	21	20	12
14. Körmend	12	4	3	5	16	15	11
15. Esztergom	12	2	7	3	9	9	11
16. Dunakeszi	12	4	3	5	17	19	11
17. Pápa	12	4	2	6	19	25	10
18. S. Textiles	12	3	3	6	16	19	9
19. Gy. Elektr.	12	2	3	7	15	25	7
20. SZSE Dózsa	12	2	2	8	10	22	6

KULTURÁLIS FIGYELO

111 esztendeig szolgált

Becsútták a régi szegedi gázgyárat

Szeged búcsúzott. Nem szomorúan, hanem könnyű szívvel, de ünnepélyesen. Becsútták a városi gázgyárat. Nem lakattal — ilyen fényűzést a gyorsan terjeszkedő város nem engedhet meg magának —, hanem szelepekkal, tolózárrakkal, hogy amikor a sötét ünneplők ismét munkaruhákká vedlenek vissza, a csavarkulcsos, bontókalapácsos emberek végérvényessé tegyék a búcsút.

L. A. Riedinger augsburgi gyártólajdonos 111 esztendővel ezelőtt, 1863-ban kötött szerződést a város tanácsával, hogy saját felelősségére és költségére, a budai országút mentén, a sorompón kívül, jobb oldalon a „légszeszgyártás” rendes és háborítatlan üzeméhez szükséges épületeket felállíttatja. Ez a szerződés vasok történelme, nemcsak ipartörténet, és nem csupán Szeged-történet, mondhatnánk száz irányba indulhatunk a mába. Hogy magyar vállalkozó nem akadt. Hogy a tanács kikötötte, kik lehetnek a lámpagyújtogatók — megbízható helybeli lakosok — és „bizonyos jeggyel ellátandók, melyről a közbiztonsági közegek által felismeretehességek” — sejtetni enged, kik járhatnak este a szabad királyi város utcáin, és hány „megbízhatatlan” pályázó állt volna örömmel lámpagyújtogatóknak.

A századfordulón úgy látszott, befellegzett a légszesznek, hisz a villany fényesebb volt, meg egyszerűbb és olcsóbb is. Az energiatétek harcában, szerencsésüknek effajta forgandóságában a mai ember kellően jártas, mondhatni zsebből tájékozott, és a villany-gáz csata eredménye különben is ismert. A szegedi

légszeszt aztán még több alkalommal elsratták, eltemeték. 1944 végén szó szerint is — bombákkal — de újra fel-támadt.

Az igazi elmúlás szele az üllési gáz szegedi berobbanásakor csapta meg végül is az üzemet (ez a robbanás is szó szerint értendő: az üllési gáz-kitörés annak idején első oldalas hír volt a lapokban).

Először csak keverten, kortyonként kapta a város a nagy kalóriájú földgázt. Aztán a szén elgázosítása helyett áttértek a földgáz bontására, a régi vezetékeknek megfelelően „rontották le” a természetes tüzelőanyagot. Itt a vége, fuss el vele — mondhatnánk — hisz ezután „csak” a 15 ezernél több fogyasztót kellett, héteztendei munkával átállítani, száz kilométernyi vezetéket kellett felújítani, kicserélni, építeni. Na meg, huszonötöt annyi gázt szolgáltatni, mint tíz évvel korábban. Életének utolsó napján a hajdan dicső szegedi légszeszgyár még száz köbméternyi városi gázt lehetett ki — bizarr módon a vállalat saját műhelyének fűtésére.

Mielőtt a búcsúzás megőrkítésére gondolatbeli emléktáblánkra feliránk: „Becsútták a szegedi szénhidrogénmezőt ifjúságának teljében, a város felszabadulásának 30. évfordulóján” — emlétsük meg, hogy búcsúzott a munkásévektől Sándor János gázgyári munkás, aki nyugdíjasként még a „légszeszgyári” szénápatólásra is emlékezhet, és hogy a „szegedi légszesz” ma már éppúgy eljut Budapestre, mint a Dunántúlra, „a légszesz mérők előtti fészellen-tyűd” napról napra kilométerekkel nyugdul az országos gázhálózat.

Dékány Kálmán: Jelzötüz

Dékány Kálmán nem kíván az igazságokban megbántott emberek bajnoka lenni; írói magatartásától távol áll ez a szerep — szereplés —, a sorsuk érdeklőbb. Nem „nagy sorsok” novellahőseinek a sorsai. Hétköznapi csapások érik őket — kívülről vagy belülről. Néha önmagukba marnak, önmaguk okozzák a legnagyobb sebet a saját testükön. Kisemberek, kis fájdalomakkal. De ezek a fájalmak éppen a teherbíró-képességükhöz vannak mérve. Tehát mégiscsak nagy emberi konfliktusok.

Egy embert megcsal a felesége. Egy tehetetlen férfi kilyukasztja valakinek az autógumiját, aki miatt családjá szennved. Üzletkötőtársat keres, de nem talál. Elvált asszony elszalasztja a boldogságot. Szülők összeütközése a gyermekekkel. Ilyen, s ezekhez hasonló témák. Talán egy sincs a kötetben olyan, amelyben örömmel fordulunk az olvasóhoz. Ellenkezőleg: valahonnan, egy rejtett szögletből, még a felhőtlen pillanatokban is előbújik az árnyék. Pedig az író nem keresi az élet sötétebb oldalait. Dékány Kálmán nem vadászik a keserű pillanatokra, a szomorú hősekre, az emberi bukásokra.

Ábrázol. Felfigyel a kisemberek életének kis eseményeire, s kibontja belőlük a napjaikat. Az izgatja elsősorban, hogy az emberek — az emberek egy ré-

szé — mennyire nem tud élni a lehetőségekkel. A novellákban megjelenített környezetekben sehol sincs a régi világ nyomasztó légköre. Dékány hősei a mában élnek; a múlt, amelyből kitörni akarnak, bennük van. (Mint a címadó novella, a Jelzötüz anyalakjában.) Mindenütt napjaink kerete és hangulata — üzemekben, kispolgári otthonok mélyén, mint hangulati rekvizitum, utcán, nyaralóban. Ahol a történetek játszódhatnak.

Ezek a novellák egytől egyig történetek. Dékány ügyes művelője a műfajnak — írói karakteréhez ez áll a legközelebb. Hőse kilép az utcára, s ez lesz élete legfontosabb pillanata, ami akkor történik vele vagy általa. Az olvasó azonnal kapcsolatba kerül az író által megragadott figurával; érdeklődéssel követi útját, mert minden mondat a cselekmény felé gördül, amely rövidesen bekövetkezik. fordulópontot hozván az ábrázolt alak sorsában. A tanulság — a közös tanulság — sehol sincs kimondva, de ott lebeg szinte valamennyi novellában: a közösségből kivált embernek egyetlen útja önmagához a közösségbe való visszatérés. Lirai írásokban fejeződik ki ez a gondolat; a novella hagyományos formáját örizve, mértékkel, inkább a mondandóval, a szándékával hatva az olvasóra.

Négylóvas postakocsi a pesti utcákon

Az Egyetemes Postaegyesület centenáriumi rendezvényei

Lovas rendőrök kíséretében, alkalmi utasokkal hajtott végig a belvárosi főposta és a városligeti Közlekedési Múzeum közötti útvonalon egy XVIII. századbeli postakocsi, az úgynevezett delizsánsz. Ezzel kezdetét vette az az ünnepsorozat, amelyet a Magyar Posta rendez abból az alkalomból, hogy egy évszázaddal ezelőtt, 1874. október 9-én alakult meg Genfben az Egyetemes Postaegyesület, az UPU.

A világposta megalakulásának körülményeit, fejlődését, értékes munkáját ismertette a Postamúzeumban tartott sajtótájékoztatóján dr. Palotás Magda vezérigazgató-helyettes. Elmondta, hogy az UPU ma is a száz éve meghatározott elvek szerint működik: a levelezésben nincsenek országhatárok, az egyesület tagországainak egész területét egyetlen postaterületnek tekintik, ahol feltétel nélkül biztosították a postai küldemények szállítási szabadságát. Az UPU alapító okiratát száz

esztendeje, 22 ország postaigazgatósága — köztük a Magyar Posta — írta alá. Tagországainak száma az eltelt évszázad alatt 153-ra növekedett.

Október 9-ét néhány esztendeje az Egyetemes Postaegyesület napjának nyilvánították, és világszerte megünnepelik. A Magyar Posta is rendezvény-sorozattal emlékezik meg a centenáriummól: a posta-vezérigazgatóságon és a vidéki igazgatóságokon megemlékezést tartanak, a Postamúzeumban pedig ünnepi ülés lesz. A múzeumban egyébként október végéig tartják nyitva az UPU történetét, fejlődését bemutató kiállítást.

A főváros utcáin bemutatkozott delizsánsz — amelyet a Magyar Posta a centenáriummra készített a fűszeggyártó járműgyártó szövetkezettel — néhány héten át vasárnap délutánonként a Ligetben, a Közlekedési Múzeum és a Vajdahunyad vára között „teljesít szolgálatot”, jövőre pedig a balatonszemesi Postamúzeumba kerül.

A hóhér felmondólevele

A tábornokok a világségi fegyverletel után természetesen megbeszéltek, hogyan fogják védekezni, ha hadbíróság elé kell állniuk. Joggal hivatkoztak rá, hogy önk nem álltak egy lázadó hadsereg oldalára, hanem felsőbb utasításra, kinevezéssel kerültek a törvényes magyar hadsereghez (néha akarattal ellenére is), hogy esküt tettek a magyar alkotmányra, tehát köteleességük volt a magyar hadsereg soraiban megmaradni, és azért, hogy a felsegítség büntetésben ne mondhasd ki bűnösnek őket, egyöntetűen azt vallották, hogy nem értettek egyet a függetlenségi nyilatkozattal. Az ő ítéletük azonban előre meg volt írva.

Kiss Ernő és Vécsey Károly ügyében szeptember 21-én. Aulich Lajos, Damjanich János, Desseffy Arisztid, Knéző Károly, Láhner György, Lázár Vilmos, Leiningen-Westerburg Károly, Nagv-Sándor József, Poeltenberg Ernő, Schweidel József és Török Ignác ügyében szeptember 26-án hozták meg a halálos ítéletet. Gáspár A drást 10 évi várfogságra ítélik, Lenkey János ügyében nem hoznak ítéletet, mert Lenkey a fogságban megörült. Az ítéleteket nem hirdetik ki, hanem Haynau után küldik Pestre. Haynau ezekben a napokban Klappával alakozdik Komárom várának megadási feltételeiről. Komárom alatt, ácsi főhadiszállásán erősíti meg az ítéleteket. Főhadisege, Susan vezérőrnagy pedig még arról is intézkedik, mikor és hogyan történjenek a kivégzések. „A hadseregfőparancsnok úr öngyémeltősége megbízásból közlöm önnel — írja Ernstnek —, hogy a mellékelt ítéletek végrehajtására reggel, idejekorán kerüljön sor, hogy az elítéltek egész nap közszemlére legyenek kivéve a vasúthelyen, elretentő például.”

Az ítéleteket október 5-én hirdetik ki.

A kivégzések történetét sokan és sokszor megírták már, bár többnyire eltorzítva, hátszándékkal, mint a közszemlére legyennek kivéve a vasúthelyen, elretentő például.

Haynau hóhéra a morvaországi Brno város városi hó-

héra volt, Franz Bott. Bott azonban a fizetéséből nem tudott megélni Magyarországon két legényével — a háborús idők miatt minden élelmiszer nagyon drága volt —, és ezért szeptember végén fölmondott. Attól is félt, hogy hosszas távolléte miatt elveszíti a városi hóhéri állást. A felmondólevelét annak rendjelmódja szerint végigjárta az osztrák katonai bürokrácia előírt állomásait. Október 1-én hozzák meg a határozatot Bott ügyében. A felmondást elfogadják, de kötelezik a hóhért, hogy töltsen le két hét felmondási idejét, és ez alatt az idő alatt végezze el a rá váró munkát.

Ez a munka a tizenhárom aradi vértanú közül kilencnek, az alkasztra ítéltnek a kivégzése volt.

Két svéd írónak ítelték az idej irodalmi Nobel-díjat

A Svéd Akadémia, idén két saját tagja, Harry Martinsson és Eyvind Johnson munkásságát tüntette ki az irodalmi Nobel-díjjal. 23 évvel ezelőtt fordult elő utoljára, hogy svéd író kapta a díjat, és a Nobel-díj egész történetében mindössze négyszer ítelték honfitársnak a kitüntetést. A díj összege az idén 550 ezer svéd korona.

Az akadémia rövid indoklásában hangoztatta, hogy a 74 esztendő Johnson „elbeszélő művészete, amely tájakat és korokat ível át, mindig a szabadság szolgálatában állt”. A 70 éves Martinsson művei az akadémia szerint „fel fogják a harmatcseppet, és tükrözték a világ-mindenséget”.

A két svéd író, jóllehet jelentős hírnévnek örvend hazájában, annak határain túl alig ismert. Johnson életműve 44 kötet, amelyek közül 3 jelent meg angolul is. Az író Svédország északi részén született egy favágó gyermekeként. 14 éves korában már maga is erdőt irtott, majd a svéd gazdasági válság idején Németországban, Franciaországban és Olaszországban keresett magának munkát. Számos műve külföldi élményeiből táplálkozik. Város a fényben című regényét eredetileg franciául írta. A kritikusok szerint minden mércével mérve európai rangú regényíró, aki a kis nyelv korlátai miatt nem lett szélesebb körben olvasott szerző. A két világháború között önéletrajzi jellegű trilógiaírt Olof regénye címen, angolra is lefordított Viasszátérés Ithakába című regénye modern Odüsszeia.

Martinsson korán árvaságra jutott, és 16 éves korában tengerre szállt. Volt matróz, fűtő, szakács, több ezer mérföldet barangolt Indiában, Dél-Amerikában és Európában. Művei közül négyet fordítottak le angolra, Anjara című regényét 1956-ban operának is feldolgozták. Búcsú fok és Virágzó ostorfák című regényei, akárcsak életműve java része, vándorlásainak élményeit tükrözik.

Lotte Weimarban

— Lili Palmerral a főszerepben

A DEFA babelsbergi műtermeiben hetek óta folynak a Thomas Mann regényéből készülő Lotte Weimarban felvételei.

A női főszerepet, Goethe boldogtalan szerelmét Lili Palmer játssza, aki a munka idejére a potsdami Cecilienhofba költözött. A berlini születésű filmszínésznő, aki Hitler elől Angliába emigrált, amerikai filmekben lett világhírű, ma Svájcban él, angol állampolgár, és sokat játszik az NSZK-ban, s az első nyugati sztár, aki NDK-filmben szerződést kapott.

Négy évvel ezelőtt olvastam, hogy a DEFA megvásárolta a Thomas Mann-műfilmjogát — mondta Lili Palmer —, és akkor levelet írtam a DEFA-nak, szívesen eljátszanám a film főszerepét. Akkor csak általános választ kaptam, az idén márciusban azonban elküldték a közben elkészült forgatókönyvet, s

kérdezték, szabaddá tudnám-e magam tenni a forgatás időpontjára. Boldogan mondtam igent.

A Lotte Weimarban a hetedik Thomas Mann-mű, amelyből film készült. Lili Palmer elmondta, szerepének és Thomas Mann mondanivalójának megértéséhez nagy segítséget jelentett Lukács György Goethe-tanulmánya. A tanulmányra Londonban élő fia hívta fel a figyelmét, aki jelenleg éppen Lukácsról írja disszertációját.

Lili Palmer nagy elismeréssel nyilatkozik partnereiről, elsősorban a 67 esztendő Goethét alakító Martin Hellbergől, aki a náciizmussal szembeálló közéleti harcosok közé tartozott. 1945 és 1949 között Münchenben színházat és színiiskolát irányított, és onnan települt át az NDK-ba, sokoldalú művésztének kibontakoztatására kedvezőbb társadalmi feltételeket keresve.

Tapintatos kritika

Richard Strauss (1864—1949), a nagy német zeneszerző egy alkalommal egy közeli kisvárosban lakó hölgy énekét hallgatta meg berlini lakásán.

— Gyorsabban! — szöjt néhány ütem után Strauss.

A vidéki asszony igyekezett — Még gyorsabban! — szöjt közebe a mester.

— Ezt a melódiát lassan kell énekelni, miért akarja, kedves mester, hogy gyorsan énekeljek? — kérdezte lüheve a hölgy Strauss válasza a vész. 1. és a függ. 1. sz. sorokban olvasható.

Vízszintes: 14. Az, ami létezik, s ami a létező világában végbemegy (egyik folyóiratunk címe is). 15. Esztergomhoz tartozó magaslat. 16. Balliolai előjel. 17. Ház épül majd rajta. 19. A gyorsaság, lendület mértékefoka. 20. Tartomány a Dél-Afrikai Köztársaságban. 22. Várcsere rövidítése. 23. Tetszést kelte követésre készítő. 24. Képző -et párja. 25. Ali betű keverve. 27. Leves és f készültet belőle. 28. O. D. 29. Az izellábúak testének középső része. 31. Nem sokan. 34. ... mars! 35. Lopakodva lépked. 37. Finom, merített pergamenpapír. 38. Svájci város. Valois kanton székhelye. 39. Sárga a tolla és éneke. 40. Fizetnie kell. 42. Két vállra fektet. 43. Papírra rögzít. 45. Gépkecsimárka. 46. Kifejtés, szókapcsolat. 48. On és hidrogén. 49. Kiejtett betű. 50. IOK. 51. Vendégház. 52. Bizományi Aruház. 53. Királyság Délkelet-Azsiában. 56. Bizományi Aruház. 58. Előföld. 60. A pesti közzgazdaságtudományi egyetem építője (utóneve kezdőbetűjével). 61. Kis testű majmok. 63. Becézett Piroksa. 64. Párnázott ülőhelyek. 66. Város Jugoszláviában, Crna Gorában.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14							15					
16					17		18			19		
20				21		22			23			
24			25			26			27			28
29	30			31		32		33			34	
35				36		37				38		
				39								
40	41				42					43		44
45					46				47		48	
49				50					51		52	53
54		55				56		57		58		59
60						61			62		63	
64						65			66		67	

Függőleges: 2. Jóízű. 3. A Holdon nincsen. 4. Rippl... József (nagy festőnk volt). 5. A régi „cs” betű. 6. A jelenlegi napot. 7. Oh... atyja! 8. Kalinyin, szovjet város neve volt 1931-ig. 9. Közégs Vas megyében. 10. S. R. 11. Község hír, névelővel. 12. Fialat színművész (András). 13. Bizonyított. 14. Időjósok, de nem meteorológusok. 15. Nyári ház. 16. Tetszést kelte követésre készítő. 17. Képző -et párja. 18. Ali betű keverve. 19. Leves és f készültet belőle. 20. O. D. 21. Az izellábúak testének középső része. 22. Nem sokan. 23. ... mars! 24. Lopakodva lépked. 25. Finom, merített pergamenpapír. 26. Svájci város. Valois kanton székhelye. 27. Sárga a tolla és éneke. 28. Fizetnie kell. 29. Két vállra fektet. 30. Papírra rögzít. 31. Gépkecsimárka. 32. Kifejtés, szókapcsolat. 33. On és hidrogén. 34. Kiejtett betű. 35. IOK. 36. Vendégház. 37. Bizományi Aruház. 38. Előföld. 39. A pesti közzgazdaságtudományi egyetem építője (utóneve kezdőbetűjével). 40. Kis testű majmok. 41. Becézett Piroksa. 42. Párnázott ülőhelyek. 43. Város Jugoszláviában, Crna Gorában.

egyik dél-amerikai főváros nevének része. 36. Nátrium és kén. 38. A nyakat védi a hidegtől. 41. Több részre vág. 44. Nyilatkozat a sajtó, a rádió, a tévé részére. 46. Kis utcácska. 47. Szemlél. 50. Tudja, hogy ki vagyok. 52. Az orosz kritikai realizmus legnagyobb festője. 55. A kerézdők egyik gyomra. 56. Olajáról híres szovjet város. 57. Római számok: 6 és 105. 59. Az egész. 61. Nagy optikai üzemünk. 62. Mauna... (kialudt vulkán Hawaiián). 65... Fontaine. 67. Ahányan vagytok. Beküldési határidő: 1974. nov. 2.

Több a közlekedési baleset

Az év első nyolc hónapjában aggasztóan emelkedett a közúti közlekedési balesetek száma — mondta dr. Borbíró László rendőr ezredes, a Belsőbiztonsági Minisztérium, és Postaügyi Minisztérium, valamint az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács tájékoztatóján. — Ezt a tendenciát érzékletesen jelzik a statisztikai adatok, hiszen augusztus végéig 13 274 személyi sérüléses baleset történt, azaz négy százalékkal több, mint 1973 azonos időszakában. A szerencsétlenségeknek 18 626-an megsebesültek. Közülük 830-an meghaltak, 6 686-an súlyos, 11 110-en könnyebb sérülést szenvedtek. Jelentős az anyagi kár is. Az Állami Biztosítók adatai szerint 1974 első felében a kötelező biztosítás alapján 50 ezer esetben fizettek kártérítést, s ez összegszerűen 20 százalékkal több, mint tavaly június végéig.

VESZÉLYES TERÜLETEK

A rendőr ezredes részletesen elemezte a balesetek területi megoszlását. Budapestben keletkezett a balesetek 26 százaléka, de így a forgalom növekedése ellenére is kevesebb mint korábban, a halálos szerencsétlenségek száma például 36 százalékkal csökkent. Ugyanakkor vidéken a halálos balesetek száma nyolc, a súlyos szerencsétlenségeké hat, a könnyebb balesetek aránya pedig hét százalékkal emelkedett. Bács-Kiskun, Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Sopron és Zala megyében 20 százalékos, Baranyában, Komáromban és Szabolcs-Szatmárban 10–13 százalékos volt az emelkedés. Az országos főútvonalakon az első felében 3 százalékkal több baleset történt, mint 1973 első hat hónapjában.

AZ OKOKRÓL

A legújabb összesítések szerint kevesebb lett a haladó járművek karamboljaiból adódó baleset viszont a gépkocsik felborulása, farolása miatt a korábbinál 19 százalékkal nagyobb számban adódtak „közlekedési események”. A szakemberek arról úgy vélekedtek, hogy az ilyen jellegű balesetek többségükben gyorsajtás miatt keletkeztek — országúton, útvonalon, előzés közben. A gépkocsivezetők 10 631 balesetet okoztak, 6 százalékkal többet, mint tavaly. Mindez főleg négy alapvető ok; gyorsajtás (2905), áthaladási előzés (2220),

szabálytalan előzés (800), szabálytalan kanyarodás (1220) miatt fordult elő. Különösen kirívó a sok gyorsajtásból származó szerencsétlenség. Ebben a kategóriában 11 százalékos az emelkedés, annak ellenére, hogy az utóbbi időben a korszerű forgalomellenőrzési műszereket is „bevetették”. A gyalogosok gondatlan magatartása 2017 esetben okozott balesetet (1,4 százalékos csökkenés), míg a műszaki hiba 284 esetben volt előidézője a bajnak. A balesetek 45 százaléka útkereszteződésben (elsősorban a nem egyenrangú úttalálkozásoknál) adódott, s többségükben súlyos sérülésekkel értek véget.

A „TETTESEK”

A legtöbb balesetet a személyautók vezetői okozták (4473), a motorosok 2797-et, a tehergépkocsi-sofőrök 1390-et, a kerékpárosok 1694-et. Erdekeseen alakult a külföldi gépkocsivezetők statisztikája: 21 százalékkal több autós turista érkezett hozzánk, de az általuk okozott balesetek száma 10 százalékkal kevesebb volt, mint 1973 első nyolc hónapjában. Legtöbbször az osztrák, a csehszlovák és a jugoszláv járművezetők vétettek az előírások ellen. Jellemző a külföldiek által okozott balesetekre, hogy — igen magas — 9 százalékos a halálozási arányszám.

Riasztó képet mutat az ittasság miatt bekövetkezett szerencsétlenségek számának emelkedése: 13,2 százalékkal több ilyen jellegű ügy adódott, mint tavaly. Az alkoholos befolyásoltság a személyi sérüléses balesetek 17,9 százalékánál játszott szerepet. A legnagyobb emelkedés a személy- és teherautó-sofőröknel volt, míg az országos átlagnál Csongrádban 66,7 Fejériben 44,2 Bács-Kiskunban 42,7 százalékkal volt magasabb.

A tájékoztató során dr. Borbíró László közölte: az országban jelenleg egymillió 366 ezer jármű közlekedik, ebből 465 ezer személygépkocsi, s ez utóbbiból 437 ezer van magánkezelésben. Amikor felhívta a figyelmet a közlekedési fegyelm és morál további fokozására, megemlítette, hogy idén augusztusig 14 ezer jogosítványt vontak be rövidebb-hosszabb időre — ebből 4500-at ittasság miatt. Hozzátette: — Nemcsak hivatalos intézkedésekkel, hanem további társadalmi méretű összefogással, fegyelmekkel és körültekintéssel is elérhető, hogy kevesebb legyen a baleset.

Jó ütemben épül a Testvériség földgázvezetéke

Félidejéhez érkezett a Testvériség földgázvezeték magyarországi szakaszának építése. Az országhatártól a Tiszáig s onnan Leninvárosig húzódó földgázvezeték első, 126 km hosszú szakasza teljesen elkészült, és több részen már a föld alatt van. A napokban a keleti és nyugati főcsatorna közötti rész építését is befejezték, sőt már a nyugati főcsatornától Polgárig kiépített szakasz nyomáspróbáit készülik elő.

V. P. Pivovarov, a Szovjetgazdasági Szövetségi Kivitelező Részlegének vezérigazgatója elmondta, hogy a munkákkal az ütemterv részhatáridőinél valamivel előbbre tartanak. A Nyiradai és a Tiszavassvári bázisra három tagból összegegyezett csoportot a vonalra két csoportot és három hegesztő brigádot rendeltek. A lefektetett vezeték hossza mindennap egy kilométerrel nő. A hazánkban folyó építkezése a vállalat 220 szakembere dolgozik.

A szovjet gázvezetéképítők az MSZMP XI. kongresszusa tiszteletére szocialista szerződésben vállalták, hogy a vezeték az eredetileg tervezett március 31-i határidőnél egy hónappal korábban elkészüljön. A Testvériség jövőre már egymillió köbméter szovjet földgáz érkezik hazánkba, s a vezeték akár 7–10 milliárd köbméter gáz szállítására is alkalmas lesz.

Az 580 ágyas Pest megyei kórház terve

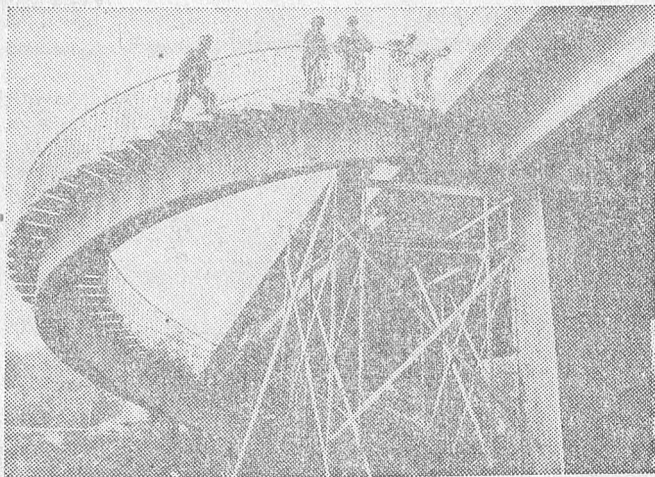
Kistarcsa határában most meg csak egy-egy akácfa magasodik a kukoricatáblák mellett, de ha a terv megvalósul, jövőre megkezdődik itt az elő-köznevelés és 1978-ban megnyitja kapuit a hatemeletes Pest megyei kórház. Az ország legnagyobb megyéjében és a fővárosban egyaránt kevés a kórházi férőhely, a meglévő épületek egy része elavult. Elkészülte után az új kórház a megye fontos betegápolási központja lesz, hiszen a mostani, a Semmelweis kórház már nem elégíti ki a korszerű igényeket túlszűfolt, s nem kevés gondot okoz, hogy a zajos, füstös Rákóczi úton van.

Az 580 ágyas, hat emelet magas épület Fodor László, az Általános Építettervező Vállalat Ybl-díjasa tervezte. Az épület alsó szintjein helyezkednek el a betegfelvevők, az orvosi helyiségek. A főépület mellett szárnyban lesz a műtőblokk, a gyógyszerár; itt kapnak helyet a szociális létesítmények: az öltözők, a fürdők, a konyha és az étterem. Az emeleten a hagyományos osztályok (bel, sebészet stb.) mellett működik majd a korszerű intenzív osztály, ahol a kritikus állapotban levő betegeket a legmodernebb műszerekkel vizsgálhatják, ellenőrizhetik. Ugyancsak újdonság a krónikusosztály. Itt azokat a betegeket helyezik el, akik kevesebb orvosi ellenőrzést igényelnek; tulajdonképpen amolyan megelőző-utókezelő része lesz a kórháznak.

A három sebészeti műtőn kívül orr-fül-gége, szemészeti, nőgyógyászati műtőt, központi röntgenosztályt, sterilizáló és laboratóriumot terveztek. A betegszobák általában 4–6 ágyasak, de minden osztályon lesznek 1–2 ágyas szobák is. A kórház mellett százszemélyes nővérszállás épül. Az épület a későbbiekben az igényeknek megfelelően betegápolókkal, szakorvosi rendelőkkel bővíthető.

A Voszod—1 űrhajó felbocsátásának 10. évfordulójáról a napokban emlékeztek meg a Szovjetunióban. Az 1964. október 12-én elindított Voszod—1 fedélzetén az űrhajózás történetében először három űrhajós tartózkodott: Vlagyimir Komarov ezredes, repülőmérnök, Konsztantyin Feoktyiszov, a műszaki tudományok doktora és Borisz Jegorov orvos.

ELKÉSZÜL NOVEMBER 7-RE

Már a befejező munkák folynak, burkolják az úttestet, szerelik a villamosvágányokat és korlátokat, az Árpád úti felüljárón. Az Újpestet Rákospalotával összekötő új közúti felüljárót november 7-én adják át a forgalomnak.

A külkereskedelmi politika a gazdaságpolitika szerves része

Sajtótájékoztató a Külkereskedelmi Minisztériumban a külkereskedelmi törvényről

Bacsoni Jenő külkereskedelmi államtitkár tartott sajtótájékoztatót a Külkereskedelmi Minisztériumban az országgyűlésen elfogadott külkereskedelmi törvényről.

Az államtitkár elmondta, hogy a törvénnyel megközelítően egyidőben jelenik meg a Minisztertanács rendelete és a külkereskedelmi miniszter utasítása a törvény végrehajtásával kapcsolatban.

Az államtitkár hangsúlyozta, hogy a törvény hosszú időre szóló szabályozás, nemcsak befelé a magyar gazdaság felé határozza meg a külkereskedelmi politikánkat, hanem a külkereskedelmi kapcsolatok alapelveit, és a cselekvés irányát, hanem partnereink számára is eligazítást ad arról, milyen célok vezetnek bennünket külkereskedelmi kapcsolatainkban és milyen szabályok között lehetőséges velünk az együttműködés.

Az állami külkereskedelmi monopóliumokkal kapcsolatban Bacsoni Jenő aláhúzta, hogy ennek ma gazdasági-szervező funkciója van előtérben. Olyan körülmények között érvényesítjük az állami monopóliumot, amikor a külkereskedelmi tevékenység decentralizált, irányítása, ellenőrzése azonban centralizáltan történik. Hangsúlyozta az államtitkár a törvény egységes értelmezésének és végrehajtásának fontosságát. A törvény szabályai egyaránt kiterjednek a népgazdaság minden szektorára, az államira és a szövetkezetre egyaránt. A törvény tükörzi elvi álláspontunkat: a külkereskedelmi politika a gazdaságpolitika szerves része, a szocialista gazdaság céljai megvalósulásának fontos segítője. A törvény jó lehetőségeket teremt a nemzetközi gazdasági kapcsolatok, mindenekelőtt a szocialista országokkal való összefogás szélesítésére.

Kérdésekre válaszolva Bacsoni Jenő elmondta, hogy ma már több mint 100 vállalat rendelkezik külkereskedelmi joggal. Egyes vállalatok konkrét kooperációs kapcsolatokra kaptak közvetlen felhatalmazást. A külkereskedelmi jog megadása tehát eléggé széles körű, s a fő feladat e szervezet stabilizálása. Az ötödik öt éves terv előkészítésekor a piaci szervezetet is áttekintik és indokolt esetben további vállalatok kapnak külkereskedelmi jogosultságot. Hangsúlyozza azonban, hogy saját külkereskedelmi jog nélkül is mód van arra, hogy a termelővállalatok hatékonyan bekapcsolódhassanak a külkereskedelmi folyamatokba. A termelő- és a külkereskedelmi vállalatok sokrétű kapcsolatai megteremtik a lehetőséget arra, hogy a termelővállalatok is szoros kapcsolatban legyenek a külső piaccal, a közös érdekeltéssé formák pedig módot adnak a népgazdaság és a vállalatok érdekeit egyaránt szolgáló külkereskedelmi tevékenységre.

Az államtitkár jogos követelményként említette, hogy a külkereskedelmi hazai termékek számára igyekezzünk a külföldi piacot teremtani. Rámutatott azonban arra, hogy a piac megszerzése elsősorban az áru jó minőségén, a keresletnek megfelelő választékán múlik. A külföldi piacerszésnek ez az egészséges mivolta egyben a hazai igények jobb kielégítését is biztosítja.

Végül arról szólt, hogy a törvény életbeléptetésével a Külkereskedelmi Minisztérium felelőssége is nagymértékben megnőtt. A minisztérium a piaci folyamatokhoz és a belső gazdasági követelményekhez rugalmasan alkalmazkodva a jövőben fokozottan ösztönözi a külkereskedelmet érintő jogszabályok betartása fölött.

Kevés a tsz-ekben az állatorvos

Ülést tartott a TÖT elnöksége

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöksége megtárgyalta a mezőgazdasági szövetkezetek és társulásaik állategészségügyi helyzetét. Megállapította a többi között, hogy a ma már több mint 500 inaszerűen üzemelő szakszövetkezeti és sertéstelepen a betegségek megelőzése az eddigieknél nagyobb fokú szervezettséget és újszerű eljárásokat igényel.

A telepek egy része azonban — főleg pénzügyi okok miatt — nincs megfelelően felszerelve egészségügyi létesítményekkel. Kevés a tsz-ekben az üzemi állatorvos: jelenleg 371 tsz-ben mindössze 413 üzemi állatorvos dolgozik. Mindezek következtében az állatellátások és az állatmegbetegedések miatt tetemes kár éri évente a termelőszövetkezeteket.

Az elnökség azt ajánlja a mezőgazdasági szövetkezetek-

nek, hogy az eddiginél szélesebb körben foglalkoztassanak üzemi állatorvosokat, és különösen a szakszövetkezeti, korszerű nagyüzemi telepeken biztosítsák az üzemi állatorvosok foglalkoztatását. Gondoskodjanak róla, hogy az állatorvosok üzemi vezetési szervezetben kanja meg a feladatának. felelősségének és képzettségének megfelelő helyet és megbecsülést.

Szükséges az is, hogy rendszeressé váljon a középfokú képzettségű állategészségügyi szakemberek és szakmunkások képzése. Az anyagi lehetőségeket felmérve, mielőbb pótolni kell az elmaradt egészségügyi beruházásokat és javítani a betegségmegelőzés anyagi-műszaki feltételeit.

Ezután az elnökség a termelőszövetkezeti tagok és alkalmazottak testnevelésének és sportolásának helyzetével foglalkozott.

HÍREK

Magyar-iraki gazdasági tárgyalások

A XI. nemzetközi bagdadi vásár megnyitása alkalmával dr. Szalai Béla külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével október 1. és 6. között magyar kereskedelmi delegáció tett látogatást Irakban. A delegáció tárgyalásokat folytatott az iraki gazdasági élet vezető személyiségeivel, a többi között Azani gazdasági és Hammadi olajipari és bányászati miniszterrel a magyar-iraki gazdasági kapcsolatok további új területekre történő kiterjesztéséről.

A tárgyaló felek több új együttműködési lehetőséget tártak fel, különösen a magyar gépkivitel, szellemi export, valamint a műszaki-tudományos együttműködés területén. (MTI)

A nagykanizsai kórház új főépületét és rendelőintézetét dr. Medve László egészségügyi miniszterhelyettes adta át rendeltetésének. A 407 ágyas kórház mellett 278 ágyas új főépületet emeltek, amelynek diagnosztikai osztálya, műtői és az életmentést szolgáló intenzív osztálya a legkorszerűbbek közé tartozik.

PARIZSBAN Monsieur Raymond rajtkapta feleségét Monsieur Claude-dal. Ez utóbbi nem álltotta alaposan helybenhagyja a megcsalt férjét. A bíróság előtt így védekezett: „Igen tisztelt bíróság, az még csak rendben lett volna, hogy a megcsalt férj kidobja a lakásából, csakhogy mindenáron az ablakon akart kidobni, a lakás pedig a hatodik emeleten van.”

A kőbányai vásárlókörpontban rendezett Budatranspack kiállítás egyik legnagyobb résztvevője a bulgáriai Balkancar. A világ 60 országába exportálják a 26 bulgáriai gyárban készült szállító- és emelőszközöket. Magyarországon 3000 vállalat alkalmazza ezeket a nehéz fizikai munkát könnyítő gépeket.

A BASELI Olbein College három fiatal hallgatója az iskola előcsarnokában kiállította első közös szoboralkotását, amely óriási méretű gyűfásdobozt, és két elhasznált gyűfásdobozt ábrázol.

Két új zsilip épül a Fővárosi Csatornázási Művek Soroksári úti telepén. Az egyik rendeltetése a Kónyves Kálmán körüti csatornából érkező szennyvíz irányítása, a másik épülő zsilip pedig megakadályozza majd, hogy a megengedettnél szennyezettebb víz a közös főgyűjtőbe kerüljön.

A TOKIÓBAN kiállított Gioconda (Mona Lisa) annyira lenyűgözött egy 21 éves japán lányt, hogy bonyolult kozmetikai sebészi beavatkozásnak vetette alá magát, hogy hasonlóvá váljék Mona Lisához.

Nyolctantermes új általános iskolát adtak át rendeltetésének Hódmezővásárhely új lakónegyedében, a kertvárosi részben.

AZ ANGLIAI Nottinghamban egy 36 éves, 112 kiló súlyú asszony olyan speciális protézist készíttett, amely hat hónapon át megakadályozta abban, hogy szilárd ágyon felejtse magát. Ez idő alatt beszélni is képtelen volt. A kegyetlen módszerrel 46 kilót sikerült leadnia. „Nagyon örülök, hogy végigcsináltam ezt a szörnyűséget — le senkinek sem ajánlom, hogy utánózzon.”

Csongrád megye egészségügyi 30 éves fejlődéséről nyílt kiállítás a szegedi Bartók művelődési központban.

HÍRADÓ
SAJTÓSZEMLE
Szakszövetségi bizottság
Budapest
V. Szt. István utca 8.
Kladiar
az Igazságügyi Minisztériumban
Bv. Országos Parancsnoksága
Szikra Eacnyomda